

ภาคนิพนธ์

เรื่อง การศึกษาการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในประเทศจีน

โดย

นางสาว ชณัฐกาญจน์ ศศิรัตน์โรจน์

รหัสนักศึกษา 05540608

เสนอ

อาจารย์ คมสัน ศิริวงศ์วัฒนา

ภาคนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษารายวิชา 450109 การศึกษาเอกเทศ

สาขาเอเชียศึกษา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ภาคการศึกษาปลาย ปีการศึกษา 2557

กิตติกรรมประกาศ

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในประเทศจีน สำเร็จลุล่วงด้วยดีด้วยความกรุณาจากอาจารย์คัมสันต์ ศิริวงศ์วัฒนา อาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัยและ ผู้ช่วยศาสตราจารย์

ดร. อภิเศก ปั่นสุวรรณ ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำ ตลอดจนตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องของงานวิจัยชิ้นนี้ตั้งแต่เริ่มดำเนินการศึกษาจนสำเร็จการศึกษา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณมา ณ ที่นี้

ขอบคุณครอบครัวที่คอยให้กำลังใจ และให้ความเห็นที่เป็นประโยชน์กับงานวิจัยชิ้นนี้จนสำเร็จลุล่วง

ขอบคุณเพื่อนคนไทยในประเทศจีน และเพื่อนชาวจีนที่ช่วยให้ข้อมูลในการศึกษาวิจัยจนสำเร็จลุล่วง

ขอบคุณเพื่อนที่คอยช่วยเหลือและให้กำลังใจ ทำให้งานวิจัยชิ้นนี้สำเร็จลุล่วงในที่สุด

ชณัฐกาญจน์ ศศิริตัน โรจน์

4 พฤษภาคม 2558

หัวข้อวิจัย การศึกษาการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในประเทศจีน

ผู้จัดทำ นางสาวชนัญญาคุณ ศศิริตันโรจน์

รหัสนักศึกษา 05540608

ที่ปรึกษา อาจารย์ คมสัน คีรีวงษ์วัฒนา

ปีการศึกษา 2557

บทคัดย่อ

นับตั้งแต่ปลายปีคริสต์ศตวรรษ 1970 ประเทศจีนมีการเปลี่ยนแปลงครั้งยิ่งใหญ่ของระบบเศรษฐกิจจากการดำเนินนโยบายของเติ้งเสี่ยวผิง และเริ่มมีการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในมณฑลต่างๆ ซึ่งมีผลต่อเศรษฐกิจของจีนในยุคปัจจุบันอย่างมาก ผู้วิจัยได้ทำการศึกษานโยบายของจีนตั้งแต่คริสต์ศตวรรษ 1980s จนถึงปี 2013 และนำมาเปรียบเทียบเพื่อดูความเปลี่ยนแปลงของการลงทุนในช่วงก่อนและหลังเข้าเป็นสมาชิก WTO ใช้เทคนิคทางแผนที่เพื่อดูการกระจายตัวของมูลค่าการลงทุน ผลการวิจัยพบว่านโยบายของจีนมักดำเนินไปอย่างต่อเนื่องตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน และสร้างมาตรการที่นำไปสู่จุดประสงค์ของนโยบายหลัก ทำให้ผลสำเร็จของจีนเกิดขึ้นได้รวดเร็ว ในด้านความเปลี่ยนแปลงของการลงทุน ด้วยนโยบายเสรีที่เปิดกว้างมากขึ้นในทุกๆช่วงปีทำให้รูปแบบการลงทุนเปลี่ยนแปลงอย่างมาก แต่เทรดด์การลงทุนไม่แตกต่างกัน และการกระจายตัวของมูลค่าการลงทุนก็ยังไม่กระจายสู่ภาคอื่นๆของจีนชัดเจนนัก แม้มีเงินจะสูงขึ้นก็ตาม งานวิจัยครั้งนี้สามารถนำไปเป็นแนวทางการวางนโยบายพัฒนาเศรษฐกิจของไทย และการเข้าไปลงทุนในจีนได้

คำสำคัญ การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ การลงทุนในจีน นโยบายการลงทุน ความเปลี่ยนแปลงด้านการลงทุน

สารบัญ

กิตติกรรมประกาศ	ข
บทคัดย่อ	ค
สารบัญ	ง
บทที่ 1 บทนำ	
ที่มาและความสำคัญ	1
วัตถุประสงค์	2
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	2
ขอบเขตการศึกษา	3
นิยามศัพท์	3
บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรม	
ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ	
- ความหมายของการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ	4

แนวคิดและทฤษฎี

- ทฤษฎีการสังเคราะห์ปัจจัยต่างๆที่กำหนดการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (Eclectic Theory) 6
- แนวคิดและทฤษฎีที่ตั้งอุตสาหกรรม 7
- ปัจจัยกำหนดการกระจายอุตสาหกรรมสู่ภูมิภาค 10
- ทฤษฎีการลงทุนระหว่างประเทศ 12

นโยบายและมาตรการสนับสนุนการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศของประเทศไทย

- ยุทธศาสตร์เปิดประเทศ 13
- เขตอุตสาหกรรมการส่งออก (Export processing zones) 14
- นโยบายการลงทุนจากต่างประเทศปี ค.ศ. 2010 15

ข้อมูลทางภูมิศาสตร์

- ที่ตั้ง 17
- ภูมิอากาศ 18
- เศรษฐกิจ 19

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 23

บทที่ 3 วิธีศึกษาและการดำเนินงาน

- แหล่งที่มาของข้อมูล 25
- วิธีการดำเนินงาน 25
- วิธีการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูล 26
- ข้อมูลหรือเทคนิคที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล 27

บทที่ 4 ผลการศึกษา

- นโยบาย มาตรการที่มีส่วนส่งเสริมการลงทุน โดยตรงจากต่างประเทศ 28
- การเปลี่ยนแปลงของการลงทุนก่อนและหลังการเข้าเป็นสมาชิก
องค์การการค้าระหว่างประเทศ (World Trade Organization, WTO) 47
- รูปแบบทางพื้นที่ของการลงทุนจากต่างประเทศในประเทศจีน 62

บทที่ 5 สรุปผลและอภิปรายผลการศึกษา

- สรุปผล 71
- อภิปรายผล 73
- ข้อเสนอแนะในเชิงนโยบาย 75
- ข้อจำกัดทางการศึกษา 75

ตาราง

ตารางที่ 1	แสดงนโยบายและมาตรการส่งเสริมการลงทุนของจีน	29
ตารางที่ 2	แสดงจำนวนการลงทุนในประเทศจีนตามรูปแบบการลงทุนในปีค.ศ.1997	49
ตารางที่ 3	ปริมาณและมูลค่าสัญญาการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในภาคส่วนต่างๆ ในปี 1996-1997	50
ตารางที่ 4	แสดงจำนวนการลงทุนในประเทศจีนตามรูปแบบการลงทุนในปีค.ศ.2010	53
ตารางที่ 5	ปริมาณและมูลค่าสัญญาการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในภาคส่วนต่างๆ ในปี 2010	54
ตารางที่ 6	เปรียบเทียบรูปแบบการลงทุนในปี 2012 และ 2013	57
ตารางที่ 7	ปริมาณและมูลค่าสัญญาการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในภาคส่วนต่างๆ ในปี 2013	58
ตารางที่ 8	มูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศรายมณฑล (ล้านดอลลาร์ จากราคาในปี 1982)	63
ตารางที่ 9	สถานะการขึ้นทะเบียนของบริษัทต่างชาติในสิ้นปี 2013 ตามรายมณฑล	71

แผนภูมิ

แผนภูมิที่ 1	แสดงเทรนด์การลงทุนในปี 1997	52
แผนภูมิที่ 2	แสดงเทรนด์การลงทุนในปี 2010	56
แผนภูมิที่ 3	แสดงเทรนด์การลงทุนในปี 2013	60
แผนภูมิที่ 4	แสดงการเพิ่มขึ้นของปริมาณเงินลงทุนของ FDI	66
แผนภูมิที่ 5	แสดงสัดส่วนพื้นที่การลงทุน โดยตรงจากต่างประเทศในปีค.ศ. 1979-1992	67
แผนภูมิที่ 6	แสดงสัดส่วนพื้นที่การลงทุน โดยตรงจากต่างประเทศในปีค.ศ. 2006-2008	68

ภาพประกอบ

ภาพที่ 1	แผนที่แสดงเขตการพัฒนา (Development zones)	14
ภาพที่ 2	แผนที่ประเทศจีน	18
ภาพที่ 3	แสดงภูมิภาคในการพัฒนาของประเทศจีน	62
ภาพที่ 4	แสดงการกระจายตัวของการลงทุนในช่วงปี 1996-1998	69
ภาพที่ 5	แสดงการกระจายตัวของการลงทุนในช่วงปี 2006-2008	70
ภาพที่ 6	แสดงการกระจายตัวของมูลค่าการลงทุนในประเทศจีนในปี 2013	73

บรรณานุกรม

ประวัติส่วนตัวผู้วิจัย

บทที่ 1

บทนำ

1. ที่มาและความสำคัญ

นับตั้งแต่ตั้งเสี้ยวฝั่งผู้มาพร้อมกับแนวความคิดการพัฒนาประเทศที่แตกต่างจากลัทธิเหมาเข้ามา มีบทบาทในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศจีน โดยเริ่มจากนโยบาย 4 ทันสมัย (Four Modernization) ซึ่งเป็นแนวความคิดปฏิรูป ภาคการเกษตร อุตสาหกรรม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และการทหารให้ทันสมัยเทียบเท่าตะวันตก การทดลองใช้กลไกตลาดแบบค่อยเป็นค่อยไปกับเกษตรกร ตลอดจนการก่อตั้ง 4 เขตเศรษฐกิจพิเศษ (Special Economic Zones: SEZs) ในประเทศจีนอย่าง เติ๋นเจินจูให้ ชันโถว เซี่ยเหมิฉิน (นายภาคภูมิ ภูมิศาสตร์, 2011) ซึ่งปัจจุบันจีนประกาศให้เกาะไหหลำเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษเพิ่มอีกหนึ่งเขต สิ่งเหล่านี้ทำให้เศรษฐกิจประเทศจีนขยายตัวขึ้นอย่างก้าวกระโดด จนปี ค.ศ. 2001 จีนเข้าร่วมเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก (World Trade Organization หรือ WTO) อย่างเป็นทางการ ทำให้มีการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (Foreign Direct Investment หรือ FDI) หลังไหลเข้ามาอย่างไม่ขาดสาย กลายเป็นมังกรผงาดที่ทะยานขึ้นมาเป็นมหาอำนาจทางเศรษฐกิจอันดับสองของโลก แทนที่ประเทศญี่ปุ่นในปี ค.ศ. 2010 (Peter Cai, 2014)

ตั้งแต่ปลายคริสต์ศตวรรษ 1970 การส่งออกและการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (Foreign Direct Investment : FDI) ในประเทศจีนเติบโตขึ้นอย่างต่อเนื่องจากนโยบายเปิดประตูการค้าของรัฐบาลในยุคนั้น (Zhang and Song, 2001) ในปี ค.ศ.2006-2010 จีนมียอดการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (Foreign Direct Investment : FDI) เติบโตขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในปี ค.ศ. 2010 ที่สามารถขึ้นเป็นประเทศที่มีอำนาจเศรษฐกิจใหญ่เป็นอันดับ 2 ของโลกซึ่งสามารถได้ขึ้นได้มากกว่า 1000.0 ร้อยล้านเหรียญสหรัฐ แม้ว่าในปี ค.ศ. 2008 จะมีการออกกฎหมายแรงงานฉบับใหม่ของจีนซึ่งเน้นเรื่อง

ค่าตอบแทนและสวัสดิการของผู้ใช้แรงงาน (Ma kai, 2010) ส่งผลให้มีการคาดการณ์ถึงสถานการณ์การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศที่อาจจะลดลง อย่างไรก็ตาม ตั้งแต่ปี ค.ศ. 2014 เดือนมกราคมถึงเดือนพฤษภาคมประเทศจีนมีการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศสูงถึง 48.91 พันล้านเหรียญสหรัฐ สูงขึ้นจากช่วงเวลานี้ของปีที่แล้วร้อยละ 2.8 โดยเป็นเงินลงทุนจากประเทศในเอเชียตะวันออก 44.72 พันล้านเหรียญ จากอเมริกา 1.43 พันล้านเหรียญ และจากทวีปยุโรปราว 1,940 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (Ministry of Commerce of People's Republic of China, 2014)

ดังนั้น จะเห็นได้ว่า หลังการเข้าเป็นสมาชิก WTO การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในประเทศจีนเพิ่มขึ้นต่อเนื่องมามากกว่าหนึ่งทศวรรษ และการลงทุนทางตรงดังกล่าวได้ส่งผลให้คุณภาพชีวิตของประชาชนชาวจีนได้รับการพัฒนามากกว่าแต่ก่อน ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงใคร่ศึกษาการพัฒนาทางเศรษฐกิจจากการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศของประเทศจีนว่า มีนโยบายใดบ้างที่นำไปสู่การลงทุนที่เติบโตขึ้นอย่างต่อเนื่อง และมีรูปแบบการกระจายการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในเชิงพื้นที่อย่างไร รวมทั้งการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศนี้จะมีแนวโน้มเป็นอย่างไรในอนาคต

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษานโยบายในด้านการส่งเสริมให้มีการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในประเทศจีน
2. เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงและรูปแบบการลงทุนก่อนและหลังการเข้าเป็นสมาชิก WTO ของประเทศจีน
3. เพื่อศึกษารูปแบบทางพื้นที่ของการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในประเทศจีน

3. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทราบนโยบายที่มีส่วนส่งเสริมให้มีการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในประเทศจีน

2. ได้ทราบการเปลี่ยนแปลงและรูปแบบการลงทุนก่อนและหลังการเข้าเป็นสมาชิก WTO ของประเทศจีน
3. ได้ทราบรูปแบบทางพื้นที่ของการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในประเทศจีน
4. เพื่อทราบคู่ทางการลงทุนในประเทศจีนสำหรับนักลงทุนในไทย

4. ขอบเขตการศึกษา

1. ศึกษานโยบายส่งเสริมการลงทุนของประเทศจีนตั้งแต่ปี ค.ศ. 1980-2015
2. ศึกษาการเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างการลงทุนตั้งแต่ปี ค.ศ. 1990-2013

5. นิยามศัพท์

1. การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (Foreign Direct Investment : FDI)

เป็นการลงทุนระยะยาวที่ผู้ลงทุนมีถิ่นฐานในประเทศหนึ่งมีต่อธุรกิจที่มีถิ่นฐานในอีกประเทศหนึ่ง ทั้งที่จัดตั้งเป็นนิติบุคคลและส่วนบุคคล ประกอบด้วยเงินลงทุนเรือนหุ้น (Equity Cappital) ซึ่งหมายถึงการลงทุนด้วยการถือหุ้นในกิจการ, เงินกู้จากบริษัทแม่หรือบริษัทในเครือ และกำไรที่นำกลับมาลงทุน (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2014)

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรม

1. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ

1.1. ความหมายของการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (Foreign Direct Investment: FDI)

ธนาคารแห่งประเทศไทย (2014) ได้ให้ความหมายของการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (Foreign Direct Investment: FDI) ว่าเป็นการลงทุนระยะยาวที่ผู้ลงทุนมีถิ่นฐานในประเทศหนึ่ง มีต่อธุรกิจที่มีถิ่นฐานในอีกประเทศหนึ่ง ทั้งที่จัดตั้งเป็นนิติบุคคลและส่วนบุคคล ประกอบด้วยเงินลงทุนเรือนหุ้น (Equity Capital) ซึ่งหมายถึงการลงทุนด้วยการถือหุ้นในกิจการมากกว่า 10%, เงินกู้จากบริษัทแม่หรือบริษัทในเครือ และกำไรที่นำกลับมาลงทุน

สำนักงานวิชาการประจำสำนักเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (2014) ให้ความหมายของการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (Foreign Direct Investment: FDI) ว่าเป็นการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (Foreign Direct Investment: FDI) คือการที่บริษัทที่ตั้งอยู่ในต่างประเทศหรือประเทศที่จะมาลงทุน (Source Countries) ต้องการมาลงทุนทำธุรกิจในประเทศที่รับการลงทุน (Host Countries) เพื่อสร้างผลกำไรส่งกลับไปยังบริษัทในประเทศของตน

การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศนั้น สามารถแบ่งตามผลกระทบต่อการค้าระหว่างประเทศได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ ได้แก่

1. การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในแนวนอน (Horizontal FDI) การลงทุนประเภทนี้ผู้ลงทุนจากต่างประเทศจะมาลงทุนในประเทศไทยเพื่อขายสินค้าของตนให้แก่คนไทย ทั้งนี้เพื่อประโยชน์จากการลดลงของค่าขนส่ง การเพิ่มโอกาสของการเจาะตลาดและหลีกเลี่ยงมาตรการการ

กีดกันทางการค้า หรือหวังประโยชน์ที่ได้รับจากการส่งเสริมการลงทุนจากประเทศไทยแต่ผู้ลงทุนต้องเสียต้นทุนคงที่ (Fixed Cost) ที่จะใช้ตั้งฐานการผลิตตั้งนั้นถ้าตลาดภายในประเทศเล็กมากประโยชน์ที่ได้รับจากการมาลงทุนอาจไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่ายในการตั้งฐานการผลิต การลงทุนประเภทนี้จะไม่ช่วยกระตุ้นการส่งออกแต่อาจทำให้การนำเข้าเพิ่มขึ้นเนื่องจากต้องมีการนำเข้าเครื่องจักรและวัตถุดิบบางชนิดจากต่างประเทศเพื่อใช้ในขั้นตอนการผลิต

2. การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในแนวตั้ง (Vertical FDI) การลงทุนประเภทนี้ผู้ลงทุนจากต่างประเทศจะมาลงทุนในประเทศอื่นเพื่อใช้เป็นฐานการผลิตเพื่อส่งออกกลับไปยังประเทศของผู้ลงทุนเองหรือไปยังประเทศอื่นๆ ทั้งนี้ต้นทุนการผลิตในประเทศดังกล่าวเมื่อรวมกับค่าธรรมเนียมการค้า (Trade Costs) เช่น ค่าขนส่งไปยังประเทศคู่ค้าแล้วจะต้องต่ำกว่าต้นทุนการผลิตภายในประเทศของผู้ลงทุนเองเพื่อลดต้นทุนการผลิตให้ได้มากที่สุด ดังนั้นการลงทุนประเภทนี้จะกระตุ้นทั้งการนำเข้าเครื่องจักร และวัตถุดิบจากต่างประเทศเพื่อใช้ในการผลิตและกระตุ้นการส่งออกสินค้าไปยังต่างประเทศได้เช่นกัน (Davis et al., 2010)

UNCTAD (2014) บอกความหมายของการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (Foreign Direct Investment: FDI) ไว้ดังนี้ ความหมายของ FDI นี้ถูกเขียนอยู่ในคู่มือบัญชีดุลการชำระเงิน ฉบับที่ 5 (BPM5) (Washington, D.C., International Monetary Fund, 1993) อ้างอิงจาก BPM5 ว่า FDI หมายถึงการลงทุนซึ่งได้ผลประโยชน์ระยะยาวจากบริษัทที่อยู่ในประเทศอื่น นอกเหนือจากนี้วัตถุประสงค์ของนักลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศคือการมีอำนาจบทบาทในการบริหารจัดการบริษัทที่อยู่ในต่างประเทศ การมีนักลงทุนต่างชาติถือหุ้นบริษัทหรือการรวมกลุ่มบริษัทกับต่างชาติทำให้นักลงทุนในลักษณะดังกล่าวถูกเรียกว่า "นักลงทุนทางตรง" (direct investor) ทั้งที่ไม่ใช่รูปแบบบริษัท (unincorporated enterprise) เช่น การเป็นสาขาย่อย หรือที่เป็นรูปแบบบริษัท (incorporated enterprise) เช่น เป็นบริษัทลูกหรือบริษัทในเครือ ต่างหมายถึงการเป็น "บริษัทลงทุนทางตรง" (direct investment enterprise) ในบางระดับของการเป็นเจ้าของโดยชอบธรรมส่วนมากมักจะพิจารณาร่วมกันกับบทบาทอำนาจในการบริหารจัดการของบริษัท BPM5 เสนอว่าการถือหุ้นอย่างน้อยร้อยละ 10 ถือเป็นคุณสมบัติที่ทำให้นักลงทุนดังกล่าวเป็นนักลงทุนโดยตรง

จากต่างชาติ (foreign direct investor) เมื่อบริษัทลงทุนทางตรงตั้งขึ้นมาแล้ว จำเป็นต้องกำหนด ขอบเขตเงินทุนไหลเวียน (Capital flows) ระหว่างบริษัทและตัวแทนในต่างประเทศ ซึ่งก็เป็น ประเภทหนึ่งของการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ เนื่องจากคุณลักษณะหลักของ FDI คือการ ได้รับผลประโยชน์ระยะยาวจากการลงทุนทางตรงในบริษัท มีเพียงเงินทุนเท่านั้นที่ถูกจัดหาโดย นักลงทุนทางตรง ไม่ว่าจะโดยตรงหรือบริษัทอื่นที่เกี่ยวข้องกับผู้ลงทุนต่างก็เป็นรูปแบบหนึ่งของ FDI ทั้งสิ้น รูปแบบของการลงทุนโดยผู้ลงทุนทางตรงซึ่งเป็นรูปแบบของ FDI คือทุนโดยชอบ ธรรม กำไรจากการลงทุนใหม่ เงินปันผลระยะยาว และการกู้ยืมระยะสั้นภายในบริษัท (ระหว่าง สำนักงานใหญ่และบริษัทในเครือ)

2. แนวคิดและทฤษฎี

2.1. ทฤษฎีการสังเคราะห์ปัจจัยต่างๆที่กำหนดการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (Eclectic Theory)

เอกสารของสิทธิพล เครือรัฐติกาล (2008) กล่าวถึงทฤษฎีสังเคราะห์จากองค์ประกอบต่างๆ (Eclectic Theory) ของ John H. Dunning โดยอธิบายว่ามีปัจจัย 3 ประการที่เป็นตัวกำหนดการ ลงทุนระหว่างประเทศ ได้แก่

2.1.1. ความได้เปรียบในด้านการเป็นเจ้าของ (Ownership-specific advantages) หมายถึง บริษัทจะต้องมีความได้เปรียบในด้านปัจจัยการผลิต (Inputs) ที่จะนำเข้าสู่กระบวนการผลิต เพื่อให้ได้ผลผลิต (Outputs) ที่มีมูลค่าสูง ปัจจัยการผลิตดังกล่าวมีทั้งส่วนที่เป็นคุณสมบัติเฉพาะ ของบริษัท เช่น เงินทุน เทคโนโลยี ทักษะในการบริหาร เป็นต้น และอีกส่วนหนึ่งเป็นปัจจัยการ ผลิตที่มาจากสภาวะแวดล้อมภายนอกของบริษัท เช่น ตลาดแรงงาน ตลาดผู้บริโภค กฎหมายและ นโยบายของรัฐในประเทศของตนและในประเทศผู้รับการลงทุน

2.1.2. ความได้เปรียบด้านแหล่งที่ตั้ง (Location-specific advantages) หมายถึง บริษัทจะ ลงทุนในที่ที่ตั้งที่ได้เปรียบ เช่น โรงงานอยู่ใกล้กับแหล่งวัตถุดิบซึ่งทำให้บริษัทสามารถนำเอา วัตถุดิบมาป้อนสู่กระบวนการผลิตได้โดยเสียค่าส่งน้อยที่สุด

2.1.3. ความได้เปรียบด้านการทำให้เป็นภายในของบริษัท (Internationalization-specific advantages) หมายถึง การที่บริษัทตระหนักว่าถ้าไม่ไปลงทุนในต่างประเทศแต่ใช้วิธีการส่งออกสินค้าไปยังประเทศนั้นแทนอาจนำมาซึ่งปัญหา เช่น สินค้าที่ส่งออกไปอาจขายได้ในระยะแรก แต่ในระยะยาวอาจขายได้น้อยลงเนื่องจากมีผู้ประกอบการในประเทศนั้นๆ ทำสินค้าเลียนแบบและขายโดยตั้งราคาต่ำกว่าราคาสินค้าจริง นอกจากนี้ปัญหามาจากการที่ทางการของประเทศนั้นๆ ออกกฎระเบียบหรือมาตรการที่จำกัดหรือกีดกันสินค้านำเข้าทำให้บริษัทไม่อาจส่งออกสินค้าไปขายยังประเทศนั้นๆ ได้เต็มที่ เป็นต้น ด้วยเหตุนี้บริษัทจึงต้องเข้าไปลงทุนในประเทศนั้นๆ เองเพื่อขจัดปัญหาดังกล่าว

2.2. แนวคิดและทฤษฎีที่ตั้งอุตสาหกรรม

ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับที่ตั้งอุตสาหกรรม ได้พัฒนาจากความรู้ด้านเศรษฐศาสตร์ควบคู่กับด้านภูมิศาสตร์ โดยรูปแบบการศึกษาที่พัฒนาขึ้นมานั้นก็เพื่ออธิบายปรากฏการณ์และศึกษาการเลือกที่ตั้งของหน่วยผลิตที่เหมาะสม (The Optimum Location) ซึ่งทฤษฎีหรือแนวคิดทางเศรษฐศาสตร์ที่สำคัญในการอธิบายการเลือกที่ตั้งสำหรับโรงงานหรือแหล่งผลิตสินค้านั้นมีดังนี้

2.2.1.) ทฤษฎีว่าด้วยต้นทุนการผลิตที่ต่ำที่สุด (The Least Cost Location Theory) ที่จะเน้นการคัดเลือกแหล่งที่ตั้งที่ทำให้ต้นทุนการผลิตทั้งหมดต่ำที่สุด แนวความคิดในการเลือกที่ตั้งที่ต้นทุนต่ำสุด Weber มองว่าผู้ประกอบการจะตัดสินใจเลือกสถานที่ตั้งโรงงานอุตสาหกรรมของตนเองนั้นจะพิจารณาจากปัจจัยจาก 3 ปัจจัยสำคัญ คือ

1.) ต้นทุนค่าขนส่ง (Transportation Cost) โดยจะพิจารณาจากต้นทุนค่าขนส่งวัตถุดิบจากแหล่งผลิตมายังโรงงานและค่าขนส่งสินค้าสำเร็จรูปจากโรงงานไปสู่ตลาด เพื่อดูว่าแหล่งที่ตั้งควรเป็นที่ใดเพื่อให้ต้นทุนขนส่งรวมต่ำที่สุด

2.) ต้นทุนด้านแรงงาน (Labor) หากอุตสาหกรรมจำเป็นต้องใช้แรงงานจำนวนมากและค่าจ้างแรงงานเป็นต้นทุนที่สำคัญที่สุดในการผลิต ในการตัดสินใจเลือกสถานประกอบการนั้น

ผู้ประกอบการอาจจะต้องพิจารณาเปรียบเทียบต้นทุนแรงงานที่หาได้ง่ายในการตั้งโรงงานในพื้นที่ที่สามารถหาแรงงานราคาถูกได้ง่าย กับค่าขนส่งวัตถุดิบและตลาดที่ห่างออกไป

3.) ประโยชน์จากอุตสาหกรรมสนับสนุน (Agglomeration) หากอุตสาหกรรมสามารถเลือกที่ตั้งที่อุตสาหกรรมสนับสนุนต่างๆ ตั้งอยู่รวมกันก็จะสามารถช่วยเหลือและสนับสนุนซึ่งกันและกัน ทั้งการแลกเปลี่ยนความสามารถด้านแรงงาน เทคโนโลยี ข้อมูลข่าวสาร การฝึกอบรมแรงงาน การเป็นอุตสาหกรรมสนับสนุนซึ่งกันและกันในกระบวนการผลิต การแบ่งกันผลิต หรือการทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกัน อาทิ การดูแลสภาพแวดล้อม การสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกและสาธารณูปโภค และการกำจัดของเสีย ฯลฯ ซึ่งจะช่วยให้สามารถประหยัดค่าใช้จ่ายและลดต้นทุนการผลิตโดยรวมได้

2.2.2.) ทฤษฎีว่าด้วยอาณาบริเวณตลาด (The Market Area Analysis Theory) เป็นทฤษฎีที่อธิบายถึงขนาดของตลาดที่มีอิทธิพลต่อกำไรของอุตสาหกรรม กล่าวคือที่ตั้งอุตสาหกรรมที่สามารถครอบครองอาณาบริเวณตลาดได้มากที่สุดย่อมจะมีผลกำไรมากที่สุดด้วย Palander เป็นนักเศรษฐศาสตร์ชาวสวีเดนเป็นผู้วางรากฐานของทฤษฎีอาณาบริเวณตลาดของที่ตั้งอุตสาหกรรม โดยทำการวิเคราะห์จาก สถานที่ตั้งโรงงานควรจะเป็นที่ใด หากราคาถูกกำหนดไว้แล้ว และราคาของสินค้าจะมีผลต่อ อาณาบริเวณหรือพื้นที่การตลาดที่ผู้ผลิตรายหนึ่งสามารถจำหน่ายสินค้าของตนได้ หรือมีต้นทุนรวมต่ำกว่าคู่แข่ง โดยสมมติให้ราคา ค่าขนส่ง และอื่นๆ ถูกกำหนดไว้ โดยค่าขนส่งจะเป็นต้นทุนแปรผันตามระยะทางที่ต้องขนส่งและจะเป็นปัจจัยสำคัญในการกำหนดอาณาบริเวณตลาดของแหล่งที่ตั้งของอุตสาหกรรม ซึ่งในการศึกษาเพื่อกำหนด อาณาบริเวณตลาด Palander ได้ สมมติให้มีโรงงาน 2 แห่งที่มีที่ตั้งห่างกันและทำการผลิตสินค้าชนิดเดียวกันเพื่อขายในตลาดที่สมมติ ให้มีการกระจายตัวเป็นเส้นตรง ต้นทุนรวมของสินค้าจากโรงงานที่ผู้บริโภคจะต้องจ่ายนั้นจะเท่ากับราคาหน้าโรงงานบวกด้วยค่าขนส่ง โดยต้นทุนรวมที่ผู้ซื้อจะต้องจ่ายนั้น หากต้นทุนการขนส่งเท่ากันแล้ว โรงงานที่มีต้นทุนการผลิตสูงหรือราคาหน้าโรงงานสูงจะมีอาณาบริเวณของตลาดน้อยกว่าโรงงานที่ต้นทุนการผลิตต่ำกว่า อย่างไรก็ตาม หากต้นทุนการ

ขนส่งที่ถูกกว่าอาจจะทำให้โรงงานนั้นมีอาณาบริเวณตลาดกว้างกว่าโรงงานที่มีต้นทุนค่าขนส่งสูงกว่า

2.2.3.) ทฤษฎีที่ตั้งที่ให้กำไรสูงสุด (The Maximum Profits Location Theory) เนื่องจากในสภาพการผลิตอุตสาหกรรมในปัจจุบันนั้น เทคโนโลยีการขนส่งที่มีการพัฒนาอย่างรวดเร็วทำให้การขนส่งสามารถทำได้อย่างรวดเร็วและในต้นทุนที่ต่ำลงได้อย่างมาก การจัดการด้านการตลาดที่มีประสิทธิภาพสูงขึ้น รวมทั้งการจัดการด้านการคลัง และแรงงานทำให้ปัจจัยต่างๆ เหล่านี้ ปัจจัยใดปัจจัยหนึ่งที่เคยกำหนดความได้เปรียบของการเลือกที่ตั้งของอุตสาหกรรมอาจจะลดความสำคัญลงอยู่ในระดับที่ใกล้เคียงกัน ปัจจัยบางปัจจัยจะส่งผลต่อการเพิ่มขึ้นของรายได้ เช่น การตั้งอยู่ใกล้กับตลาดทำให้ได้เปรียบจากการขนส่งสินค้าสู่ตลาดได้เร็วและต้นทุนต่ำส่งผลต่อการขยายอาณาบริเวณตลาดได้กว้างมากขึ้น ซึ่งจะทำให้อุตสาหกรรมสามารถทำกำไรได้สูงขึ้นกว่าพื้นที่อื่นๆ หรือบางปัจจัยที่มีผลต่อการประหยัดต้นทุนการผลิต เช่น การเลือกที่ตั้งการผลิตใกล้กับแหล่งวัตถุดิบ หรือแหล่งที่แรงงานราคาถูก นอกจากนี้ ปัจจัยทางด้านสังคมอื่นๆ ที่ อุตสาหกรรมต้องดำเนินการเพื่อให้สามารถทำการผลิตได้ อาทิ การจัดการเพื่อป้องกันผลกระทบสิ่งแวดล้อม การทำความเข้าใจกับชุมชน หรือการจัดทำกิจกรรมเพื่อชุมชน ฯลฯ ซึ่งปัจจัยเหล่านี้เกี่ยวข้องกับการใช้จ่ายของอุตสาหกรรมที่เพิ่มมากขึ้นทั้งสิ้น ดังนั้น ในทางปฏิบัติแล้ว อุตสาหกรรมจะต้องนำเอาปัจจัยทั้งหมดมาพิจารณาเปรียบเทียบในเวลาเดียวกัน ดูต้นทุนและรายได้ที่เกิดจากทางเลือกต่างๆ เพื่อเลือกสถานที่ตั้งการผลิตที่เหมาะสมที่สุด และที่ตั้งที่ดีที่สุดนั้นก็คือ ที่ตั้งการผลิตที่ให้กำไรสูงสุด การพิจารณาเลือกจะต้องมีการคำนวณกำไรสุทธิในแต่ละทางเลือก อย่างไรก็ตาม การใช้วิธีการเลือกที่ตั้งการผลิตอุตสาหกรรมในแนวคิดนี้ อุตสาหกรรมจะต้องสามารถประมาณกิจกรรมทั้งหมดรวมทั้งค่าใช้จ่ายและรายได้ออกมาได้ค่อนข้างชัดเจนในทางเลือกทั้งหมด โดยอาจจะต้องพิจารณารายจ่ายและรายรับที่จะได้รับและรายจ่ายที่เพิ่มขึ้นตลอดโครงการ และการคัดเลือกสถานที่ตั้งโรงงานอุตสาหกรรมที่ดีที่สุดก็คือที่ตั้งที่ให้กำไรรวมสูงสุด (สมชาย หาญหิรัญ, ม.ป.ป.)

2.3. ปัจจัยกำหนดการกระจายอุตสาหกรรมสู่ภูมิภาค

สมชาย หาญหิรัญ (ม.ป.ป.) กล่าวว่าอุตสาหกรรมในทุกประเทศนั้นจะเริ่มจากการกระจุกตัวอยู่ตามเมืองใหญ่ๆ เพราะความได้เปรียบของตั้งอยู่ใกล้กับตลาด การคมนาคมสะดวก สาธารณูปโภคมีคุณภาพที่ดี และสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆ ที่ครบครัน ดังนั้น แนวนโยบายของการพัฒนาในยุคหลังๆ ก็คือ พยายามที่จะกระจายอุตสาหกรรมที่มีการกระจุกตามเมืองใหญ่ๆ ให้ออกไปสู่ภูมิภาคมากขึ้น ทั้งเป็นการลดปัญหาการกระจุกตัวของอุตสาหกรรมในเขตเมืองที่เริ่มมีปัญหาทางด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อมมากขึ้นและลดปัญหาสังคมและเมืองใหญ่ที่เริ่มแออัดจากการที่มีแรงงานอพยพเข้ามาอาศัยในเมืองใหญ่ๆ มาก ปัจจัยสำคัญของความสำเร็จในการกระจายอุตสาหกรรมออกสู่ภูมิภาคสรุปได้ดังนี้

1.) ความพร้อมและคุณภาพของสาธารณูปโภค : ปัจจัยหลักอย่างหนึ่งที่สำคัญที่ทำให้เกิดการกระจุกตัวในเขตกรุงเทพและปริมณฑลก็คือ เป็นพื้นที่ที่มีความพร้อมของสาธารณูปโภค และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างครบครันและมีคุณภาพดีกว่าพื้นที่อื่นๆ รวมทั้งเป็นพื้นที่ที่อยู่ใกล้ตลาดขนาดใหญ่อีกด้วย ซึ่งสาธารณูปโภคนี้ไม่ได้หมายรวมเพียงแค่ปัจจัยที่สนับสนุนในด้านการผลิตเท่านั้น แต่จะหมายรวมไปถึงสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆ อาทิ โรงพยาบาล ความปลอดภัยในทรัพย์สินทั้งของบริษัทและชีวิตพนักงาน แหล่งน้ำทั้งการใช้เพื่ออุตสาหกรรมและในชีวิตประจำวัน เพราะปัจจัยต่างๆ เหล่านี้เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการดำเนินงานอุตสาหกรรมทั้งสิ้น ดังนั้น การที่อุตสาหกรรมจะย้ายฐานไปสู่ภูมิกานั้นจะต้องพิจารณาถึงความพร้อมและคุณภาพของสิ่งอำนวยความสะดวกเหล่านี้เป็นสำคัญ เนื่องจากเกี่ยวข้องกับต้นทุนการผลิตของอุตสาหกรรม

2.) ความพร้อมด้านปัจจัยการผลิต : หลายอุตสาหกรรมที่ตัดสินใจย้ายฐานการผลิตออกสู่ภูมิภาคก็เพื่อย้ายตัวเองออกไปหาแหล่งปัจจัยการผลิต โดยมากจะเป็นอุตสาหกรรมที่ใช้วัตถุดิบที่เป็นกายภาพอย่างเข้มข้น และพื้นที่ที่ไปนั้นสามารถหาวัตถุดิบหรือปัจจัยการผลิตได้ง่าย สะดวกและประหยัด ทำให้สามารถสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันให้กับตนเองได้ ปัจจัยการ

ผลิตเหล่านี้อาจจะได้แก่ ทรัพยากรในพื้นที่นั้นๆ หรือแรงงานที่มีฝีมือเฉพาะหรือจำนวนมากในพื้นที่

3.) ความพร้อมด้านการตลาด : ขนาดและอำนาจซื้อของตลาดในพื้นที่ภูมิภาคอาจจะเป็นปัจจัยสำคัญสำหรับจูงใจให้อุตสาหกรรมหลายอุตสาหกรรมกระจายออกไปตั้งในภูมิภาคได้นอกจากเศรษฐกิจที่ขยายตัวมากขึ้นทำให้อำนาจซื้อสูงขึ้นแล้วนั้น ยังทำให้เกิดการขยายตัวของชุมชนเมืองมากขึ้นในพื้นที่ต่างๆ จำนวนประชากรในภูมิภาคมีการกระจุกตัวมากขึ้นตามเมืองใหญ่ๆ ทำให้กลายเป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพทางการตลาดที่มีความสำคัญมากขึ้น เกิดโอกาสทางธุรกิจและความต้องการสินค้ามากขึ้นอีกด้วย

4.) ความพร้อมและคุณภาพด้านการขนส่งและโลจิสติกส์: อุตสาหกรรมที่ตั้งในภูมิภาคและตลาดส่วนมากอยู่ในพื้นที่ภาคกลางหรือหากเป็นการผลิตเพื่อการส่งออกแล้วจำเป็นต้องสามารถขนส่งไปสู่ท่าเรือได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และในค่าใช้จ่ายที่ไม่สูง รวมไปถึงแหล่งคลังและความสะดวกในการกระจายสินค้าไปสู่ลูกค้าในพื้นที่และบริเวณใกล้เคียง และจากท่าเรือ แหล่งวัตถุดิบไปสู่สถานที่ตั้งอุตสาหกรรม หากไม่เช่นนั้นแล้วจะเป็นการบั่นทอนความสามารถในการแข่งขันให้กับอุตสาหกรรม เพราะต้นทุนในการดำเนินงานจะ

5.) ความเหมาะสมของแรงจูงใจจากรัฐ: การส่งเสริมและสนับสนุนการย้ายฐานการผลิตของภาคเอกชนจากส่วนกลางออกไปสู่ภูมิภาคนั้น รัฐได้สร้างแรงจูงใจทางด้านต่างๆ จำนวนมากโดยเฉพาะด้านภาษี การส่งเสริมการจัดทำนิคมอุตสาหกรรมในพื้นที่ต่างๆ ในภูมิภาคก็จะเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการสร้างความพร้อมของปัจจัยและโครงสร้างพื้นฐานต่างๆ ที่สำคัญให้กับการผลิตอุตสาหกรรม และควรมีมาตรการในการสนับสนุนและจูงใจให้การดำเนินการผลิตเป็นไปตามมาตรฐานสากลในทุกด้าน

6.) การยอมรับจากชุมชนในพื้นที่: ปัญหาการขัดแย้งการใช้พื้นที่และทรัพยากรในภูมิภาคเริ่มรุนแรงมากขึ้น อันแสดงให้เห็นถึงความจำกัดและความสมบูรณ์ของทรัพยากร ไม่ว่าจะเป็นแหล่งแร่ สิ่งแวดล้อม และน้ำ จะมีปัญหาการแย่งใช้ทรัพยากรเหล่านี้มาโดยตลอดจากหลายสาขาการผลิต อาทิ การเกษตรกรรม การท่องเที่ยว บริการ และอุตสาหกรรม การจัดลำดับความสำคัญของการใช้ทรัพยากรธรรมชาติดังกล่าว รวมทั้งความสำคัญของสาขาการผลิตต่างๆ ชุมชนในพื้นที่จะต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางของการพัฒนาด้วย เพื่อป้องกันปัญหา

อันอาจจะเกิดขึ้นในอนาคตจากข้อขัดแย้งต่างๆ กระบวนการอนุญาตก่อสร้างโรงงานหรือก่อตั้งพื้นที่อุตสาหกรรมควรจะได้รับบริการหรือจากชุมชนในพื้นที่ การจัดสรรผลประโยชน์ การพัฒนาในเชิงบูรณาการทั้งทางเศรษฐกิจและสังคม ควรจะเป็นสิ่งที่ดำเนินการพร้อมกัน รวมทั้งกลยุทธ์ของอุตสาหกรรมในการยกระดับความเป็นอยู่ของชุมชนผ่านนโยบายการจ้างงานสำหรับคนในพื้นที่ใกล้เคียง หรือกิจกรรมเพื่อสังคมและพัฒนาความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของคนในชุมชนรอบข้าง

2.4. ทฤษฎีการลงทุนระหว่างประเทศ

ในปี ค.ศ.1970 ประเทศพัฒนาแล้วได้เริ่มมีกระแสความนิยมการไปลงทุนในต่างประเทศ แต่ในปี ค.ศ.1985 จนถึงปัจจุบันประเทศกำลังพัฒนาซึ่งเป็นฐานกำลังการผลิตที่สำคัญของโลก ได้แก่ เกาหลีใต้ ไต้หวัน ฮองกง สิงคโปร์ จีน มาเลเซีย ไทย และอินเดีย ได้เริ่มมีกระแสความนิยมการไปลงทุนในต่างประเทศ ที่เรียกว่า **Third World MNEs** ซึ่งแรงจูงใจในการลงทุนในต่างประเทศ ประกอบด้วย 3 รูปแบบ ดังนี้

1.) การแสวงหาทรัพยากรธรรมชาติ (**Resource-seeking**) คือ รูปแบบการออกไปลงทุนในประเทศที่มีความอุดมสมบูรณ์ในทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อให้สามารถซื้อวัตถุดิบเหล่านี้ในต้นทุนที่ต่ำสุดได้ ยกตัวอย่างเช่น บริษัทยูเนี่ยน โพรเซ่น โปรดักส์ (**TUF**) ซึ่งเป็นบริษัทไทยไปลงทุนในประเทศปาปัวนิวกินี เนื่องจากต้องการแสวงหาทรัพยากรธรรมชาติปลาหูกำซึ่งวัตถุดิบในการผลิต

2.) การแสวงหาตลาด (**Market-seeking**) คือ รูปแบบการออกไปลงทุนในประเทศที่มีตลาดขนาดใหญ่หรือตลาดที่มีแนวโน้มเติบโตที่สูง โดยอาจมีเป้าหมายเพื่อรักษาส่วนแบ่งตลาดเดิม หรือค้นหาตลาดใหม่ก็ได้

3.) การแสวงหาประสิทธิภาพ (**Efficiency-seeking**) คือ รูปแบบการออกไปลงทุนในประเทศที่มีความสามารถ หรือความถนัดในการผลิตสินค้าอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการแข่งขันของบริษัท ยกตัวอย่างเช่นบริษัทยูเนี่ยน โพรเซ่น โปรดักส์ (**TUF**) ซึ่งเป็นบริษัทไทยไปลงทุนในประเทศอเมริกา เนื่องจากประเทศอเมริกาเป็นตลาดใหญ่ของผู้บริโภคทุนำกระป๋อง ดังนั้น การไปลงทุนในประเทศอเมริกาเพื่อลดต้นทุนในการขนส่งสินค้า (อลงกรณ์ ธนศรีธัญญากุล , 2011)

3. นโยบายและมาตรการสนับสนุนการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศของประเทศไทย

3.1. ยุทธศาสตร์เปิดประเทศ (ค.ศ. 1978-1997) มุ่งเน้นในการสร้างรากฐานทางเศรษฐกิจ ทำให้แนวคิดการเปิดประเทศ และปฏิรูปอุตสาหกรรมดำเนินไปอย่างเป็นรูปธรรม โดยหนึ่งในนโยบายสำคัญที่ส่งเสริมการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศได้แก่ การก่อตั้ง “เขตพิเศษ” ดังนี้

ค.ศ. 1980 จีนก่อตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษ (Special Economic Zones: SEZs) ได้แก่ เมืองเสิ่นเจิ้น (Shenzhen), จูไห่ (Zhuhai) ชันโถว (Shantou) ในมณฑลกวางตุ้ง (Guangdong) เซี่ยเหมิน (Xiamen) ในมณฑลฝูเจี้ยน (Fujian) และก่อตั้งมณฑลไห่หนาน (Hainan) และก่อตั้งเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษ

ค.ศ. 1984 จีนเปิดเมืองท่าอุตสาหกรรม (Coastal Cities) อีก 14 แห่ง ได้แก่ ด้าเหลียน (Dalian), ฉินหวางต่าว (Qinhuangdao), เทียนจิน (Tianjin), เหียนถ่า (Yanta), จิงเต่า (Qingdao), เหลียนหยุนก่าง (Lianyungang), หนานตง (Nantong), เซี่ยงไฮ้ (Shanghai), หนิงโป (Ningbo), เวินโจว (Wenzhou), ฝูโจว (Fuzhou), กว่างโจว (Guangzhou), จ้านเจียง (Zhanjiang) และ เป่ย์ไห่ (Beihai) เพื่อเปิดรับการลงทุนจากต่างชาติ

ค.ศ. 1985 รัฐบาลตัดสินใจขยายเมืองท่าและเปิดพื้นที่เศรษฐกิจบริเวณสามเหลี่ยมปากแม่น้ำแยงซี (Yangtze River Delta), สามเหลี่ยมปากแม่น้ำไข่มุก (Pearl River Delta), เมืองเซี่ยเหมิน-จางโจว-ฉวนโจว ซึ่งกลายเป็นสามเหลี่ยมเศรษฐกิจทางใต้ของฝูเจี้ยน (Fujian) ชายฝั่งซานตง, ชายฝั่งเหลียวตง, เหนือเป่ย์ (Hebei) และกวางซี (Guangxi) ให้เป็นประตูสู่เมืองท่าการลงทุน

ค.ศ. 1990 รัฐบาลจีนตัดสินใจตั้งผู้ต่งเป็นศูนย์กลางการเงินแห่งใหม่ (Pudong New Zone) ในเซี่ยงไฮ้เพื่อรองรับการลงทุนจากต่างประเทศ และจัดให้เมืองริมฝั่งแม่น้ำแยงซีเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษ และกลายเป็น "หัวมังกร" แห่งการพัฒนาของจีน

นับตั้งแต่ปี ค.ศ.1992 จนถึงปี ค.ศ. 2000 สภารัฐบาลได้จัดให้เมืองในเขตชายแดนจำนวนหนึ่งเป็นเขตความร่วมมือทางเศรษฐกิจชายแดน (Border economic cooperative zone), เปิดเสรีเมืองใหญ่ในมณฑลต่างๆและเขตปกครองตนเอง (Autonomous regions) นอกจากนี้ยังมีการเปิด 15 เขตการค้าเสรี (free trade zones), 32 เขตการพัฒนาเศรษฐกิจและเทคโนโลยี (Economic and Technological Development Zones) และ 53 เขตการพัฒนาอุตสาหกรรมเทคโนโลยีระดับสูง (High and New technology Industrial Development Zones) (China Internet Information Center, 2000)

ภาพที่ 1 แผนที่แสดงเขตการพัฒนา (Development zones)

ที่มา: www.diercke.com

3.2. เขตอุตสาหกรรมการส่งออก (Export processing zones) (ค.ศ. 1984-2002)

ประเทศจีนจัดตั้งเขตอุตสาหกรรมการส่งออก 13 แห่งในเมืองท่าอุตสาหกรรมตั้งแต่คริสต์ศตวรรษ 1980 ต้นคริสต์ศตวรรษ 1990 เปิดอีก 24 แห่งในเมืองท่าอุตสาหกรรมที่เหลื่อ และในเมืองใหญ่ของมณฑลต่างๆในภาคกลางของจีน ภายใต้กลยุทธ์ “การพัฒนาฝั่งตะวันตกของจีน (Go West policy)” เขตอุตสาหกรรมส่งออกล่าสุดอยู่ที่เมืองใหญ่ของมณฑลที่ตั้งอยู่ฝั่งตะวันตก และตอนกลางของจีนในช่วงหลังปี 2000 กล่าวได้ว่าปัจจุบันทุกมณฑลของจีนมีเขตอุตสาหกรรมส่งออกเป็นของตัวเอง

ETDZs ลดภาษีให้กับธุรกิจขนาดเล็กของต่างชาติจากร้อยละ 33 เป็นร้อยละ 15 เป็นแรงกระตุ้นหลักในการลงทุน ตรงกันข้ามกับการจัดเก็บภาษีนอกเขตซึ่งอยู่ที่ร้อยละ 26.7 นอกจากนี้ บริษัท ที่มีเงินทุนและผลผลิตสูงจะได้รับการงดเว้นภาษีธุรกิจนานาชาติ (National business taxes) ในช่วง 2 ปีแรก และจัดเก็บภาษีเพียงครั้งเดียวในช่วง 3 ปีถัดไป บริษัทประเภทดังกล่าวยังได้รับการงดเว้นภาษีท้องถิ่น (Local taxes) เป็นเวลา 5 ปี อีกทั้งยังได้รับการลดหย่อนการควบคุมเงินตราต่างประเทศ (Foreign exchange controls) แม้ในตอนที่มีทุนสำรองระหว่างประเทศน้อยในช่วงคริสต์ศตวรรษ 1980 (Xiaolan Fu, Yuning Gao, 2007)

3.3. นโยบายการลงทุนจากต่างประเทศปี ค.ศ. 2010

รัฐบาลจีนประเมินว่า “เศรษฐกิจสีเขียว” (Green Economy) การยกระดับภาคอุตสาหกรรมและการประสานงานระดับภูมิภาคเป็นหัวใจสำคัญของการขยายตัวของเศรษฐกิจจีนในอนาคต ด้วยเหตุนี้เราจึงเห็นการปรับเปลี่ยนนโยบายการลงทุนของต่างชาติจากที่มุ่งเน้นประสิทธิภาพทางเศรษฐกิจ (Economic Efficiency) ไปสู่การส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมที่ยั่งยืน (Sustainable Development of Economy and Society) ทั้งนี้ นโยบายการลงทุนนี้มีวัตถุประสงค์และสาระที่เกี่ยวข้อง 3 ประการสำคัญ ได้แก่

1. เพื่อลดข้อจำกัดของเงินทุนต่างชาติต่อไป (To Further Ease Restriction on Foreign Capital) โดยจะเริ่มจากการแก้ไขรายการอุตสาหกรรมสำหรับการลงทุนของต่างชาติ (Directory

Catalog of Industries for Foreign Investment) ซึ่งจะเป็นการปรับปรุงสาระเป็นครั้งที่ 2 ในช่วงเวลาเพียง 2 ปี โดยครั้งนี้จะกระตุ้นการลงทุนของต่างชาติในอุตสาหกรรมการผลิตสินค้าระดับบน (High-end Products) อุตสาหกรรมเทคโนโลยีขั้นสูง บริการสมัยใหม่ พลังงานใหม่ ประสิทธิภาพ พลังงานและการป้องกันสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้เป็นไปตามนโยบายที่บรรจุในแผนปรับปรุงอุตสาหกรรมและกระตุ้นเศรษฐกิจแห่งชาติ และสอดคล้องกับสิทธิประโยชน์ในการใช้ประโยชน์ในที่ดิน ซึ่งนั่นหมายความว่า โครงการลงทุนของต่างชาติจะได้รับสิทธิประโยชน์ในอุปทานที่ดินดังกล่าวด้วย

2. เพื่ออำนวยความสะดวกในการลงทุน (To Promote Investment Convenience) สร้างสภาพปัจจัยทางการตลาดที่เป็นธรรม (Create a Fair Market Environment) และผลักดันสภาพแวดล้อมด้านการลงทุนที่เปิดกว้างและดีขึ้น (Forge a More Open up and Better Investment Environment) รวมทั้งเพื่อดำเนินการปรับลดกระบวนการคัดสรรในการตรวจสอบและให้ความเห็นชอบแก่การลงทุนของต่างชาติให้มากที่สุดและเหมาะสมในทางปฏิบัติ ควบคู่ไปกับความโปร่งใสในการดำเนินการ

นอกจากนี้ นโยบายลงทุนของต่างชาติฉบับใหม่ยังครอบคลุมถึงการปรับปรุงการกำกับดูแลการแลกเปลี่ยนเงินตราของกิจการต่างชาติและลดขั้นตอนการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ เพื่อให้เกิดความสะดวกในการเคลื่อนย้ายเงินทุนและโอนผลกำไรของกิจการต่างชาติที่เกี่ยวข้องอีกด้วย หลายฝ่ายให้ความเห็นว่า การลงทุนของต่างชาติจีนมิได้เกิดขึ้นจากเหตุผลของตลาดที่ใหญ่โตของจีนเท่านั้น แต่เกิดขึ้นจากการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกอย่างต่อเนื่อง และการมีสภาพปัจจัยแวดล้อมด้านกฎระเบียบการลงทุนที่มีเสถียรภาพ อนึ่ง นับแต่ปี ค.ศ. 2009 กระทรวงพาณิชย์ของจีนได้กระจายอำนาจการตรวจสอบและพิจารณาอนุมัติโครงการลงทุนขนาดเล็กของต่างชาติไปสู่ระดับเมือง และดำเนินการอีกหลายประการเพื่อเร่งรัดการปรับปรุงระบบการตรวจสอบและการอนุมัติการลงทุนของต่างชาติ

3. เพื่อกำกับทิศทางการลงทุนของต่างชาติ (To Direct Foreign Companies to Adjust their Investment Flow) โดยในเชิงภูมิศาสตร์ นโยบายการลงทุนฉบับใหม่มุ่งเน้นเพื่อปรับการลงทุนต่างชาติสู่ภาคกลางและตะวันตก นโยบายการลงทุนใหม่จะเป็นโอกาสให้ต่างชาติขยายการลงทุนในอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานเข้มข้นในภาคกลางและตะวันตก ซึ่งมีนโยบายและสิทธิ

ประโยชน์ด้านการลงทุน เทคโนโลยี และเงินทุนที่เหมาะสม รวมทั้งเงื่อนไขด้านสิ่งแวดล้อมที่เอื้ออำนวยจากสถิติของการดำเนินงานตามแผนพัฒนาชีวิตตะวันตก (Implementation of the West Development Program) ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา พบว่า FDI ในภูมิภาคตะวันตกเพิ่มขึ้นจากเดิมประมาณ 2,350 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ในปี ค.ศ. 1998 เป็นเกือบ 6,620 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ในปี ค.ศ. 2008 ขยายตัวถึงร้อยละ 181.5 อย่างไรก็ตาม FDI ในภาคกลางและตะวันตกของจีนยังมีมูลค่าค่อนข้างน้อย คิดเป็นสัดส่วนเพียงร้อยละ 7.2 ของการลงทุนต่างชาติโดยรวม และมีอัตราการขยายตัวที่ต่ำกว่าของ FDI ในแถบชายฝั่งทะเลของจีนค่อนข้างมาก (ไพจิตร วิบูลย์ธนสาร, 2010)

4. ข้อมูลทางภูมิศาสตร์

4.1. ที่ตั้ง

ตั้งอยู่ด้านตะวันออกของทวีปเอเชีย มีพื้นที่ 9.6 ล้านตารางกิโลเมตร นับว่าใหญ่ที่สุดของทวีปเอเชีย มีพรมแดนติดต่อกับประเทศต่างๆ โดยรอบ 15 ประเทศ ได้แก่ เกาหลีเหนือ รัสเซีย มองโกเลีย คาซัคสถาน เคอร์กีซสถาน ทาจิกิสถาน อัฟกานิสถาน ปากีสถาน อินเดีย เนปาล สิกขิม ภูฏาน พม่า ลาว และเวียดนาม โดยมีเส้นพรมแดนทางบกยาวกว่า 2 หมื่นกิโลเมตร ขณะที่ทิศตะวันออกและทิศใต้จดทะเลเหลือง ทะเลจีนตะวันออก และทะเลจีนใต้ (ศูนย์ข้อมูลเพื่อธุรกิจไทยในจีน, 2013)

แนวฝั่งทะเลของผืนแผ่นดินใหญ่จากทางเหนือตั้งแต่ปากแม่น้ำยาลูเจียงซึ่งเป็นพรมแดนระหว่างจีนกับเกาหลี ถึงทางใต้คือปากแม่น้ำเป่ยหลุนเหอเส้นพรมแดนระหว่างจีนกับเวียดนาม มีความยาวทั้งหมด 1.8 หมื่นกว่ากิโลเมตร เป็นพรมแดนที่ติดต่อกับผืนทะเลใหญ่ทั้ง 4 ทะเล ได้แก่ ทะเลป้อไห่ ทะเลหวงไห่ ทะเลจีนตะวันออก และทะเลจีนใต้ และยังคงติดกับมหาสมุทรแปซิฟิกซึ่งอยู่ทางด้านตะวันออกของเกาะไต้หวันตามชายทะเล มีเกาะทั้งหมด 5,000 กว่าเกาะกระจายกันอยู่ในบรรดาเกาะเหล่านี้ เกาะไต้หวันเป็นเกาะที่ใหญ่ที่สุดของจีน แนวฝั่งทะเลของเกาะต่าง ๆ มีความยาว 14,000 กิโลเมตร ถ้ามองจากเบื้องบนลงมา ลักษณะเส้นขอบของภูมิประเทศจีนจะมีลักษณะเหมือนขั้นบันไดสูงจากตะวันตกแล้วลดเป็นขั้น ๆ มาทางตะวันออกตามลำดับ คือจากที่ราบสูงชิงไฮ-ทิเบตมายังตะวันออกและฝั่งทะเล ขั้นสูงที่สุดของภูมิประเทศ ได้แก่ ที่ราบสูงชิงไฮ-ทิเบต มีเนื้อ

ที่กว้างขวางประมาณ 2.2 ล้านตารางกิโลเมตร สูงกว่าระดับน้ำทะเลประมาณ 4,000 เมตร นับว่าเป็นที่ราบสูงที่สูงที่สุดของโลกจนรู้จักกันทั่วไปว่าเป็น "หลังคาของโลก" (jiewfudao, 2013)

ภาพที่ 2 แผนที่ประเทศจีน

ที่มา : <http://www.baanjomiyut.com/library/tai/map.html>

4.2. ภูมิอากาศ

เมืองจีนมีลักษณะภูมิอากาศเป็นแบบมรสุมภาคพื้นทวีปมีหลากหลายรูปแบบ ลมเหนือจะมีอิทธิพลสูงในฤดูหนาว ในขณะที่ลมใต้จะมีบทบาทในฤดูร้อน ทำให้เมืองจีนมีถึง 4 ฤดู ที่แตกต่างกันอย่างเด่นชัด มีฤดูฝนปนอยู่กับฤดูร้อน ภูมิอากาศที่ซับซ้อนของเมืองจีนในลักษณะนี้ มีผลทำให้สามารถแบ่งแถบอิงอุณหภูมิ กับแถบอิงความชื้นของภาคพื้นของเมืองจีนได้ คือแบ่งแถบอิงอุณหภูมิจากภาคใต้ถึงภาคเหนือเป็น แถบเส้นศูนย์สูตร ร้อนชื้น กึ่งร้อนชื้น ออบอุ่น และแถบหนาวเย็น และแบ่งแถบอิงความแห้ง ชื้น จากตะวันออกเฉียงใต้ ถึงตะวันตกเฉียงเหนือเป็นแถบความชื้นสูง เมืองจีนมีลมฟ้าอากาศส่วนใหญ่อยู่ในเขตลมมรสุม การที่เมืองจีนมีพื้นที่กว้างใหญ่ทั้งทางเหนือที่ และลักษณะภูมิประเทศทำให้เมืองจีนมีภูมิอากาศที่แตกต่างกันไปในแต่ละท้องถิ่น

ภูมิอากาศบริเวณคาบสมุทรเลยโจว เกาะไหหนาน และมณฑลยูนนานของเมืองจีนนั้น จัดเป็นภูมิอากาศเขตร้อน มีอากาศร้อนและฝนตกตลอดปี จึงทำให้พืชพรรณธัญญาหารมีความอุดมสมบูรณ์ มณฑลเสฉงเฉียงทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือของเมืองจีน จะมีลักษณะอากาศร้อนที่ค่อนข้างหนาวในระยะสั้น ๆ และมีฤดูหนาวที่อากาศหนาวจัดมาก ส่วนบริเวณลุ่มแม่น้ำฉางเจียงและฮวงเหอ ทางภาคตะวันออกของเมืองจีนนั้นมีอากาศอบอุ่นและชุ่มชื้นโดยที่มีฤดูแตกต่างกันทั้ง 4 ฤดู พื้นที่บางแห่งบริเวณที่ราบสูงยูนนาน ไกวโจว ทางตะวันตกเฉียงใต้ของเมืองจีนนั้นมีฤดูหนาวที่ค่อนข้างอบอุ่น และฤดูร้อนค่อนข้างเย็น เช่นในคุนหมิงซึ่งรู้จักกันดีว่าเป็นเมืองในฤดูใบไม้ผลิตลอดทั้งปี บริเวณที่ราบทิเบตนั้นมีอากาศที่รุนแรงมาก แต่ก็ได้รับแสงอาทิตย์เต็มที่ ในเขตภูมิอากาศอบอุ่นเหนือ มีฤดูที่แตกต่างกันไปทั้ง 4 ฤดู ซึ่งประกอบด้วยภูมิอากาศหนาว ร้อน อบอุ่น และฝนตกชุก ระยะเวลาของลมมรสุมเมืองจีน นั้นจะเริ่มตอนปลายฤดูใบไม้ผลิไปจนถึงระยะอากาศอบอุ่นของกลางปี เป็นลมมรสุมที่ชุ่มชื้นเพราะพัดจากมหาสมุทรแปซิฟิกและอินเดียเข้าสู่แผ่นดิน ส่วนในฤดูหนาวอีกครั้งปีนั้น จะมีลมแห้งแล้งพัดผ่านแผ่นดินไปยังทะเล ทำให้เกิดฤดูแล้งขึ้น บริเวณลุ่มน้ำแยงซีนั้นกลับได้รับประโยชน์จากลมบ้าหมูซึ่งทำให้เกิดฝนตกในฤดูหนาว (Smile Campus, ม.ป.ป.)

4.3. เศรษฐกิจ

ระหว่างปี ค.ศ. 1979-2001 GDP ของจีนเจริญเติบโตเฉลี่ยอยู่ที่ 9.3 % อยู่ในอันดับ 6 ของโลก รายได้ต่อหัวเฉลี่ยอยู่ที่ 800 เหรียญสหรัฐต่อคน เป็นก้าวแรกที่ย่างเข้าสู่ประเทศที่มีรายได้กลางต่ำของโลก

ภายหลังการปฏิรูปเปิดเสรีในปี ค.ศ. 1978 การพัฒนาระบบเศรษฐกิจของจีนได้ยึดแนวทางการพัฒนาระบบกรรมสิทธิ์รวมเป็นหลักและมีความหลากหลายของระบบกรรมสิทธิ์ส่วนบุคคลเป็นตัวเสริม อัตราส่วนระบบเศรษฐกิจแบ่งเป็น 2 ส่วนใหญ่ คือ ส่วนที่หนึ่ง ได้แก่ เศรษฐกิจกรรมสิทธิ์รวม ซึ่งได้แก่ เศรษฐกิจของรัฐและเศรษฐกิจของชุมชน ส่วนที่สอง เศรษฐกิจกรรมสิทธิ์ส่วนบุคคล ซึ่งได้แก่ เศรษฐกิจของเอกชนในจีน เศรษฐกิจของนักลงทุนฮ่องกง มาเก๊า และไต้หวัน เศรษฐกิจของนักลงทุนต่างชาติ ซึ่งเศรษฐกิจสองส่วนนี้นับวันจะหลอมเข้าหากันมากยิ่งขึ้น

การพัฒนาเศรษฐกิจประชาชาติของจีนในปัจจุบันนี้ ประสบปัญหาที่เป็นอุปสรรคสำคัญ คือ ความขัดแย้งระหว่างโครงสร้างและระบบเศรษฐกิจยังคงเด่นชัด ฐานการพัฒนาต่อยอดของเศรษฐกิจยังไม่มั่นคง การเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่องของความต้องการทางสังคมยังไม่อาจจัดเป็นรูปร่างที่ชัดเจนได้ ปัญหาคนว่างงานเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ การเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกรยังคงล่าช้าไม่สมดุล ประชากรบางส่วนยังคงอยู่ในสภาพยากแค้นแสนเข็ญ ความสามารถด้านคิดค้นนวัตกรรมยังต่ำและไม่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด การผลิตของภาคเศรษฐกิจบางภาคยังล่าหลังความเป็นระเบียบของสังคมและเศรษฐกิจยังอยู่ในขั้นที่ต้องสะสางให้เกิดความเรียบร้อยกว่าเดิม ปัญหาเหล่านี้ได้ถูกบรรจุไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (แผน 5 ปี) (2006-2010) ของจีน ซึ่งเป็นภารกิจของรัฐบาลจีนที่จะต้องจัดการและแก้ไขปัญหาให้สำเร็จลุล่วงตามกรอบเวลาที่กำหนดไว้ จีนได้แบ่งภาคเศรษฐกิจการผลิตออกเป็น 3 ส่วน คือ ภาคเศรษฐกิจเกษตรกรรม ภาคเศรษฐกิจอุตสาหกรรม และภาคเศรษฐกิจบริการ ในปี ค.ศ. 2001 อัตราส่วนของภาคเศรษฐกิจการผลิตระหว่างภาคที่ 1 ภาคที่ 2 และภาคที่ 3 คือ 15.9 : 50.9 : 33.2 ตามลำดับ จำนวนผู้มีงานทำในภาคเศรษฐกิจการผลิตระหว่างภาคที่ 1 ภาคที่ 2 และภาคที่ 3 คือ 52.9 : 23 : 24.1 ตามลำดับ เมื่อ เทียบกับนานาประเทศแล้ว จะพบว่าภาคเศรษฐกิจการผลิตเกษตรกรรมยังคงใช้แรงงานมากเกินไป ภาคเศรษฐกิจการผลิตอุตสาหกรรมค่อนข้างจะมีผลผลิตที่สูงเกินไป ส่วนภาคเศรษฐกิจการผลิตด้านบริการมีการพัฒนาที่ค่อนข้างจะล่าหลัง สิ่งเหล่านี้คือผลพวงจากยุทธศาสตร์ของจีนในทศวรรษที่ 80 ของศตวรรษที่ 20 ที่จีนเน้น “ส่งเสริมพัฒนาอุตสาหกรรมหนักเป็นหลัก” (Giving priority to the development of heavy industry) เป็นผลทำให้เกิดความไม่สมดุลของโครงสร้างและระบบทางเศรษฐกิจของจีน ภายหลังการบังคับใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (แผน 5 ปี 2000-2005) อัตราส่วนของภาคเศรษฐกิจการผลิตระหว่างภาคที่ 1 ภาคที่ 2 และภาคที่ 3 คือ 13 : 51 : 36 ตามลำดับ ผู้มีงานทำในภาคเศรษฐกิจการผลิตระหว่างภาคที่ 1 ภาคที่ 2 และภาคที่ 3 คือ 44 : 23 : 33 ตามลำดับโดยประมาณ

ในระหว่างการดำเนินการตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (ช่วง 2001-2005) เศรษฐกิจจีนมีอัตราการเจริญเติบโตโดยเฉลี่ย 8.8 % ต่อปี สำหรับในปี ค.ศ. 2006 ซึ่งเป็นปีแรกของการดำเนินการตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 มีอัตราการ

เจริญเติบโตที่ 10.7 % GDD เท่ากับ 20.9407 ล้านล้านหยวน แม้จีนจะมีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่เร็วและปัญหาที่เพิ่มขึ้นเป็นเงาตามตัว เช่น การผลิตที่ไม่มีประสิทธิภาพในด้านประหยัดพลังงานและลดมลพิษทางอากาศ ความเสื่อมโทรมของสภาพแวดล้อมและการผลาญทรัพยากรธรรมชาติ เป็นต้น

ในปัจจุบันนี้ ผลผลิตที่ได้จากการผลิตที่ใช้เทคโนโลยีขั้นต่ำมีจำนวนมากกว่าความต้องการของตลาด ในขณะที่ผลผลิตที่ได้จากการผลิตที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงบางจำพวกก็สูงเกินกว่าความต้องการของตลาดเช่นกัน การพัฒนาอุตสาหกรรมจึงยังไม่สามารถสนองความต้องการของตลาดได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น ในปี ค.ศ. 2001 คณะกรรมการวางแผนเศรษฐกิจแห่งชาติและกระทรวง วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จึงได้ร่วมกันประกาศ "ข้อชี้แนะการส่งเสริมภาคอุตสาหกรรมเทคโนโลยีที่สำคัญ" ภาคอุตสาหกรรมเทคโนโลยีที่ได้รับส่งเสริมอันดับต้นๆ มีทั้งสิ้น 141 ภาค อันได้แก่ เทคโนโลยีสารสนเทศ ความหลากหลายทางชีวภาพ ยารักษาโรค วัสดุที่เป็นนวัตกรรม การผลิตที่ทันสมัย พลังงานที่ทันสมัย การใช้ทรัพยากร และการรักษาสีงแวดล้อมที่ทันสมัย กิจการอวกาศและการบิน เกษตรกรรมทันสมัย และการคมนาคมที่ทันสมัย เป็นต้น ทั้งนี้ เพื่อการแก้ไขปัญหาความไม่สมดุลของโครงสร้างและระบบเศรษฐกิจของจีนให้มีปัญหาลดน้อยลงในศตวรรษที่ 21 นี้

ภายหลังการปฏิรูปเปิดเสรีใน ค.ศ. 1978 จีนได้ปฏิรูปจากระบบเศรษฐกิจวางแผนเป็นระบบเศรษฐกิจการตลาดภายใต้กรอบของระบบการผลิตแบบชุมชน โดยใช้หลักการตลาดเป็นเครื่องมือ สร้างแรงจูงใจและให้สิทธิพิเศษแก่ภาคเกษตรกรรม ทำให้ผลผลิตของจีนเพิ่มทวีคูณจากเดิม องค์กรที่เป็นตัวจักรสำคัญในการเพิ่มผลผลิตด้านเกษตรกรรม คือ วิสาหกิจชุมชน (พัฒนามาจากคอมมูนประชาชน) ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 21.33 ล้านชุมชน (ปี ค.ศ. 2002) ประกอบด้วยสมาชิกทั้งสิ้น 132.88 ล้านคน ในปี ค.ศ. 2003 วิสาหกิจชุมชนสามารถเพิ่มผลผลิตได้ 3.24 ล้านล้านหยวน คิดเป็นจำนวนเพิ่มขึ้นร้อยละ 10.32 ของปีก่อน (ปี ค.ศ. 2001)

นับตั้งแต่จีนเข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก เศรษฐกิจภาคเกษตรกรรมของจีนได้ยกระดับขีดความสามารถเพิ่มมากขึ้น รัฐบาลได้ให้การสนับสนุนด้านเงินทุนและส่งเสริมให้ใช้

เทคโนโลยีในภาคเกษตรมากยิ่งขึ้น โดยในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติทุกฉบับมีนโยบายผลักดันให้มีการแปรรูปผลผลิตภาคเกษตร โดยเฉพาะ “โครงการพัฒนากิจการนม” และ “โครงการเกษตรประหยัดน้ำ” ได้ถูกบรรจุเป็นวาระแห่งชาติของกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ซึ่งได้เริ่มโครงการในปี ค.ศ. 2002 โดยรัฐบาลได้สนับสนุนเงินลงทุนในสองโครงการดังกล่าวถึง 2 หมื่นล้านบาท ทั้งนี้เพื่อให้กิจการดังกล่าวสามารถพัฒนาอย่างก้าวกระโดดภายในระยะเวลาอันสั้นไม่กี่ปี

นับแต่ปี ค.ศ. 2003 จนถึงปัจจุบัน ภาคการเกษตรของจีนได้รับการพัฒนาเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีมาตลอด และเป็นส่วนสำคัญในการเสริมให้ GDD ของประเทศเติบโตอย่างรวดเร็ว ในปี ค.ศ. 2006 เฉพาะอุตสาหกรรมด้านป่าไม้ของจีนมีมูลค่ารวมทั้งสิ้น 9 แสนล้านบาท มีเกษตรกรที่ประกอบอาชีพเฉพาะการเกษตรกรรมอย่างเดียวยังถึง 62.9% ของเกษตรกรทั้งหมด ตลอดระยะเวลา 4 ปีมานี้ (ค.ศ. 2004 ถึง ค.ศ. 2007) รัฐบาลจีนให้ความสำคัญกับภาคเกษตรกรรมเป็นอันดับหนึ่ง ดังจะเห็นได้จากเอกสารคำสั่งของรัฐบาลกลาง ฉบับหมายเลข 1 ของทุกปีจะเป็นคำสั่งเกี่ยวกับเรื่อง “สามเกษตร” (ได้แก่ เกษตรกร เกษตรกรรม ชุมชนเกษตร) ตลอดมา ซึ่งเป็นคำสั่งเกี่ยวกับนโยบายการเกษตรที่จะสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกร ส่งเสริมการเกษตรและพัฒนาชุมชนเกษตรให้ดีขึ้นแทบทั้งสิ้น แผนพัฒนา “สามเกษตร” ถือเป็นพลังขับเคลื่อนใหม่ของการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในชนบท ทำให้เกษตรกรมีรายได้สูงขึ้น ชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชนเกษตรดีขึ้น ในปี ค.ศ. 2006 เกษตรกรที่ได้รับอานิสงส์จากนโยบาย “สามเกษตร” เพิ่มขึ้นถึง 140 ล้านคน ภาคเกษตรกรรมมีความมั่นคงด้านรายได้ยิ่งขึ้น ปัญหาความปลอดภัย การจัดหางาน สวัสดิการสังคมและการศึกษาได้รับการพัฒนาที่ดีขึ้น ระบบการสื่อสารทางโทรศัพท์เข้าถึงชนบทระดับหมู่บ้านถึง 98.7% ของหมู่บ้านทั้งหมด ปัจจุบัน ภาคชนบทของจีนได้เข้าสู่ยุคการใช้คอมพิวเตอร์อย่างทั่วถึง ผลจากการที่ผลผลิตด้านการเกษตรได้ยกระดับสูงขึ้น ในปี ค.ศ. 2003 จีนได้เปรียบดุลการค้าสหรัฐด้านผลิตภัณฑ์เกษตรถึง 2,500 ล้านดอลลาร์สหรัฐ จากกรณีที่นโยบาย “สามเกษตร” ได้มีการพัฒนาอย่างจริงจัง ผลทำให้รายได้ของเกษตรกรใน ค.ศ. 2006 มีอัตราขยายตัวเพิ่มขึ้น 10.4% รายได้สุทธิโดยเฉลี่ยของเกษตรกรเพิ่มขึ้น 7.4%

รัฐบาลจีนถือว่า นโยบาย “สามเกษตร” เป็นความสำคัญอันดับหนึ่งของชาติ เพราะหาก ปัญหาเกษตรกรรมไม่ได้รับการแก้ไขอย่างมีประสิทธิภาพ ความขัดแย้งของสังคมก็จะเพิ่มทวีคูณอย่าง รุนแรงยากที่จะแก้ไขในภายหลังได้ การเกษตรของจีนจึงเป็นภาคอุตสาหกรรมที่สำคัญที่จะทำให้ สังคมของจีนเกิดความสมานฉันท์ตามยุทธศาสตร์เป้าหมายที่รัฐบาลได้วางไว้ (ศูนย์ความรู้เพื่อ การค้าและการลงทุนกับจีน, 2009)

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.1. พาสนา พุทธิกัภาพ (2009) ได้ทำการศึกษาวิจัยในหัวข้อ “การส่งเสริมการลงทุน จากจีน: บทบาทของสถานกงสุลใหญ่และสำนักงานเศรษฐกิจการลงทุน” จากงานศึกษาพบว่าจีนมี ศักยภาพอย่างมหาศาลในการไปลงทุนในต่างประเทศ จากการที่มีเงินสำรองระหว่างประเทศสูงสุด ถึง 2.03 ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐ มีการพัฒนาเทคโนโลยีที่หลากหลาย สืบเนื่องจากการที่จีนเป็น แหล่งลงทุนของบริษัทข้ามชาติในหลากหลายธุรกิจและอุตสาหกรรมเป็นเวลายาวนานร่วม 30 ปี นับตั้งแต่จีนเปิดประเทศ และรัฐบาลจีนก็มีมาตรการส่งเสริมให้วิสาหกิจจีนออกไปลงทุนใน ต่างประเทศมากขึ้น โดยมีนโยบาย **Going Global** เป็นยุทธศาสตร์ในการส่งเสริมให้วิสาหกิจจีนไป ลงทุนในต่างประเทศ จากการประเมินสถานการณ์ของไทยโดยใช้เทคนิค **SWOT** ทำให้เห็นภาพที่ ชัดเจนขึ้น และผู้ศึกษาได้เสนอแนวทางในการส่งเสริมการลงทุนจากจีนไว้ว่า มาตรการเชิงรุกโดย การทำงานร่วมกันในลักษณะทีมประเทศไทย เป็นสิ่งจำเป็นรวมทั้งการสร้างภาพลักษณ์และความ เข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับบรรยากาศการลงทุนในประเทศ ทั้งนี้การส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา การ พัฒนาศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อดึงดูดการลงทุนจาก ต่างประเทศ ก็จะสามารถเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของไทยได้

5.2. Anupama Sharma, Jasbir Sing, และ Sumita Chadha (2012) ได้ทำการศึกษาใน หัวข้อ “Role of Foreign Direct Investment in India: An Analytical Study” สรุปได้ว่าการไหลของ การลงทุนต่างชาติในระดับสูงสุดทั่วโลกถูกดึงดูดประเทศที่พัฒนาแล้ว (developed countries) มากกว่าประเทศที่กำลังพัฒนาและยังไม่พัฒนา (developing and under developing countries) การไหลของการลงทุนจากต่างประเทศกำลังเพิ่มความกลัวให้กับการลงทุนภายในประเทศ (domestic investment) ในกลุ่มประเทศที่กำลังพัฒนาโดยเฉพาะในอินเดีย นอกจากนี้วิจัยนี้ได้

แนะนำไว้ว่า อินเดียควรจะยินดีต้อนรับการไหลเข้ามาของการลงทุนจากต่างประเทศ เนื่องจากการลงทุนดังกล่าวเป็นสิ่งที่ช่วยทำให้บรรลุเป้าหมายได้ ทั้งการสร้างผลที่น่าพอใจของการชำระเงิน (the balance of payment), การเร่งพัฒนาเศรษฐกิจ, การจัดการความยากจน และความเหลื่อมล้ำของประชาชนในการพัฒนา และยิ่งไปกว่านั้นยังสะดวกและเป็นผลดีแก่เศรษฐกิจของอินเดียอีกด้วย

5.3. Locknie Hsu (2012) ได้ทำงานวิจัยเรื่อง “Inward FDI in Singapore and its policy context” พบว่าสิงคโปร์เปลี่ยนจากเศรษฐกิจที่มีพื้นฐานเกี่ยวข้องกับการผลิตเครื่องอุปโภคบริโภค ในอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานเป็นหลัก (Labour-intensive Industry) ในช่วงคริสต์ศตวรรษ 1960 เป็นเศรษฐกิจที่มีฐานเป็นการผลิตสินค้าและบริการอันหลากหลายที่มีมูลค่าเพิ่มสูง (high value-added goods and a variety of complex services) ในช่วงคริสต์ศตวรรษ 2000 นโยบายการลงทุนค่อยๆ พัฒนาขึ้นเพื่อดึงดูดอุตสาหกรรมสินค้ามูลค่าเพิ่มสูง (high-value added industries) และกิจกรรมของกลุ่มตลาดเป้าหมาย รวมไปถึงในด้านชีวเวช (Biomedical Science) โลจิสติกส์ (Logistics) และการวิจัยและการพัฒนา (Research and Development: R&D) ปลายปี ค.ศ. 2010 มูลค่า FDI ในสิงคโปร์สูงถึง 470 พันล้านเหรียญสหรัฐ ปัจจุบัน เนเธอร์แลนด์ สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น และสหราชอาณาจักรเป็นกลุ่มที่มีการลงทุนในสิงคโปร์มากที่สุด นโยบายสิ่งแวดล้อมให้ความสำคัญเพิ่มมากขึ้นในแง่ของกฎระเบียบ และการดึงดูดกิจกรรมทางธุรกิจซึ่งรวมถึงกิจการข้ามชาติ (Multinational Enterprises: MNEs) จากชาวต่างชาติ

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (Foreign Direct Investment: FDI) ในประเทศจีนนี้ จะแบ่งวิธีการดำเนินงานออกเป็นขั้นตอนดังนี้

1. แหล่งที่มาของข้อมูล
2. วิธีการดำเนินงาน
3. วิธีการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูล
4. เครื่องมือหรือเทคนิคที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. แหล่งที่มาของข้อมูล

1.1. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) จากหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศ เช่น มูลค่าการส่งออกในจีนจาก UNCTAD ข้อมูลมูลค่าการลงทุนในประเทศจีน จากเว็บไซต์กระทรวงพาณิชย์ของจีน ข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาทางเศรษฐกิจและทฤษฎีการลงทุนโดยตรงจากต่างชาติ จากงานวิจัย สารนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ และสื่อออนไลน์

2. วิธีการดำเนินงาน

ผู้วิจัยจะนำข้อมูลจากการทบทวนวรรณกรรมมาเป็นฐานเพื่อใช้ในการวิเคราะห์เปรียบเทียบการพัฒนาทางเศรษฐกิจของจีนจากการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศของประเทศจีน จากนั้นจึงรวบรวมและนำเสนอในรูปแบบของข้อมูลเชิงเปรียบเทียบ กราฟ ตาราง และสถิติเชิงพรรณนาต่อไป

3. วิธีการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูล

วิธีการศึกษาวิจัย และวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 3 ประเด็น ดังนี้

3.1. ศึกษานโยบายในด้านการส่งเสริมให้มีการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในประเทศจีน โดยดำเนินการรวบรวมข้อมูลทฤษฎีหรือปัจจัยที่สนับสนุนให้มีการลงทุน จากบทความและแนวคิดบนสื่อออนไลน์ ข้อมูลนโยบายและกฎหมายที่ส่งเสริมการลงทุนในจีนจากรายงานวิจัยของ **Gaoqiang Long**, งานวิจัยขององค์กร **OECD** และหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้อง

3.2. ศึกษาการเปลี่ยนแปลงและรูปแบบการลงทุนก่อนและหลังการเข้าเป็นสมาชิก **WTO** ของประเทศจีน โดยการรวบรวมข้อมูลมูลค่าการลงทุนจาก **UNCTAD** ข้อมูลรูปแบบการลงทุนจากเว็บไซต์ของบริษัท **Yusen Logistic** และหน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง เพื่อเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจในช่วงปี ค.ศ. 1990-2000 และหลังการเข้าเป็นสมาชิก **WTO** ตั้งแต่ช่วงปี ค.ศ. 2001-ปัจจุบัน วิเคราะห์ร่วมกับนโยบายจากข้อ 3.1.

3.3. ศึกษารูปแบบทางพื้นที่ของการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในประเทศจีน โดยดำเนินการเก็บข้อมูลจำนวนการจ้างงานจาก จำนวนโครงการจากเว็บไซต์ **China Knowledge** และจำนวนเงินลงทุนจาก **China knowledge, UNCTAD** และ <http://www.stats.gov.cn/> จากนั้นนำมาวิเคราะห์พื้นที่ที่มีการลงทุนโดยตรงจากต่างชาติโดยใช้เทคนิคทางแผนที่ (**Cartrographic Method**) และศึกษาว่ามีปัจจัยใดที่ทำให้มีการลงทุนในบริเวณดังกล่าว

4. เครื่องมือหรือเทคนิคที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

4.1.1. Microsoft word

4.1.2. Microsoft Excel

4.2. เทคนิคที่ใช้ในการวิจัย

4.2.1. ตารางเปรียบเทียบมูลค่าการลงทุน, การส่งออกของจีนกับประเทศสหรัฐอเมริกา

4.2.2. เทคนิคทางแผนที่ (**Cartrographic Method**)

4.2.3. อัตรการเจริญเติบโต

4.3. การนำเสนอ

4.3.1. ตาราง

4.3.2. แผนภูมิ

บทที่ 4

ผลการศึกษา

ในการศึกษาการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (Foreign Direct Investment) ในประเทศจีนมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษานโยบาย มาตรการ และปัจจัยที่มีส่วนส่งเสริมการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ การเปลี่ยนแปลงของการลงทุนก่อนและหลังการเข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าระหว่างประเทศ (World Trade Organization, WTO) และรูปแบบทางพื้นที่ของการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในประเทศจีน ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาและวิเคราะห์เนื้อหาตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. นโยบาย มาตรการที่มีส่วนส่งเสริมการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ

นโยบายและมาตรการต่างๆของจีนในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศมีผลสำคัญอย่างมาก นับตั้งแต่ต้นนโยบายเปิดเสรีของเติ้งเสี่ยวผิงซึ่งนำไปสู่การปฏิรูปเศรษฐกิจของประเทศครั้งใหญ่ และเป็นเหตุให้ประเทศจีนได้รับความสนใจจากนักลงทุนนานาชาติ รัฐบาลจีนเริ่มโดยการเปิด 4 เมืองเป็นเมืองทดลองการบริหาร ใช้ชื่อเขตเศรษฐกิจพิเศษ (Special Economic Zones) โดยมีการกำหนดมาตรการให้สิทธิพิเศษกับนักลงทุนจากต่างประเทศ อาทิ การลดหย่อนหรือยกเว้นภาษีอากร ภาษีศุลกากร ภาษีเงินได้ ค่าธรรมเนียม ค่าตอบแทนสิทธิในการใช้ที่ดิน สนับสนุนสาธารณูปโภคในนิคม เป็นต้น ทั้งนี้สิทธิพิเศษดังกล่าวขึ้นอยู่กับมาตรการและนโยบายของแต่ละเมือง ในเวลาไม่นานจีนสามารถเปิดเขตอุตสาหกรรมและเขตเศรษฐกิจเสรีอื่นๆสำหรับรองรับนักลงทุนจากต่างประเทศได้ทั่ว

ประเทศ และออก "ข้อกำหนดว่าด้วยคำชี้แนะทิศทางการลงทุน" เพื่อให้การลงทุนจากต่างชาติเป็นไปตามนโยบายของประเทศ และเริ่มต้นนโยบายส่งเสริมการลงทุนในภาคตะวันตกอย่างจริงจัง ในปี 2001 เครื่องยืนยันความเป็นเสรีของจีนคือการได้เข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก (WTO) อย่างเป็นทางการ และเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายเสรีและความเท่าเทียมขององค์การการค้าโลก จีนยกระดับเสรีการลงทุน โดยให้ต่างชาติถือหุ้นได้เกินร้อยละ 50 หลังจากที่ก่อนหน้านี้กำหนดห้ามเกิน และต้องมีคนจีนถือหุ้นอยู่ด้วย แผนพัฒนาเศรษฐกิจที่สำคัญของจีนฉบับที่ 11 และ 12 ยังคงดำเนินนโยบายเพื่อยกระดับความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศให้มากขึ้น และดำเนินการฟื้นฟูและเสริมความแข็งแกร่งให้กับนโยบายเดิม เช่น โครงการฟื้นฟูเศรษฐกิจในเมืองชายฝั่งตะวันออกเฉียงเหนือ และนโยบายมุ่งสู่ตะวันตกที่ยังคงดำเนินการอยู่จนถึงปัจจุบัน นอกจากนี้ยังมีนโยบายใหม่ที่มุ่งเน้นการลงทุนในภาคส่วนอื่นๆ เช่น เปิดพื้นที่การค้าเสรีเชิงไฮ เพื่อทดลองการยกระดับสู่ความเป็นเสรีในทุกด้าน

ตารางที่ 1 แสดงนโยบายและมาตรการส่งเสริมการลงทุนของจีน

ปี	นโยบาย	มาตรการ	พื้นที่
1980s	1. ยุทธศาสตร์เปิดประตูประเทศ (Open door policy)	<ul style="list-style-type: none"> - จัดตั้งเขตอุตสาหกรรมเสมอไป - รองรับการลงทุนจากฮ่องกง - เปิดเขตแปรรูปสินค้าส่งออก - เพื่อดึงดูดนักธุรกิจจากฮ่องกงและมาเก๊า 	<p>เซินเจิ้น มณฑลกวางตุ้ง</p> <p>เซินเจิ้น, จูไห่, ชันไห่</p> <p>มณฑลกวางตุ้ง</p> <p>พื้นที่สามเหลี่ยมปาก</p>

		<ul style="list-style-type: none"> - เปิดเขตเศรษฐกิจเสรี 	<p>แม่น้ำพิร์ล เชียงซี และเซียงจางเสวียน, เมืองต่างๆในเขตหวนปู้ไห่ กวางสี แหลมซานตง แหลมเหลียวหนิง</p>
		<ul style="list-style-type: none"> - ผ่าน ข้อกำหนดการก่อตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษแห่งมณฑล กว่างตง ก่อตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษ (Special Economic Zones – SEZ's) - ประกาศเพิ่มเกาะไห่หนานเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษที่ใหญ่ที่สุด - เปิดเขตเศรษฐกิจชายฝั่งทะเล 14 เมืองเพื่อรองรับการลงทุนจากต่างชาติ 	<p>เซินเจิ้น, จูไห่, ส่วนโถว ในมณฑลกว่างตงและเซี่ยะเหมิน ในมณฑลฝูเจี้ยน</p> <p>เกาะไห่หนาน</p> <p>ต้าเหลียน, ฉินหวงต้าว, เทียนจิน, เหยียนไท่, จิงต้าว, เหลียนหยุนก่าง, หนานทง, เซียงไฮ้, หนิงโป้, เหวินโจว, ฟู่โจว,</p>

		<ul style="list-style-type: none"> - จัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจและเทคโนโลยี (Economy and Technology Development Zones) 	<p>กว่างโจว, จั๊นเจียง, และเป่ย์ไห่</p> <p>32 เมืองทั่วประเทศ</p>
1990s	1. ยุทธศาสตร์เปิดประตูประเทศ (Open door policy)	<ul style="list-style-type: none"> - เปิดเมืองเสรีพร้อมเปิดเขตเศรษฐกิจใหม่ผู้ตั้งรองรับการลงทุนจากต่างชาติ. - จัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมนิวไฮเทค (High and New Technology and Industrial development zone) - จัดตั้งเขตการค้าเสรี (Free Trade Zone) 	<p>เมืองชายฝั่งแม่น้ำแยงซีและนครเซี่ยงไฮ้</p> <p>53 เมือง</p> <p>15 เมือง</p> <p>14 เมือง</p>

	<p>2. นโยบายพัฒนาพื้นที่ภาคกลาง</p>	<ul style="list-style-type: none"> - เปิดเขตความร่วมมือทางเศรษฐกิจชายแดน (Border Economic Cooperative Zone) - เปิดเขตเสรีตามชายฝั่งแม่น้ำ - ดำเนินนโยบายเกี่ยวกับภาคกลางอย่างถ่องแท้ - สนับสนุนการผลิตธัญญาหารในภาคกลาง - พัฒนาอุตสาหกรรมที่เป็นจุดแข็งต่างๆ อาทิ ถ่านหิน ไฟฟ้า เหล็กกล้า โลหะที่ไม่ใช่เหล็ก และวัสดุก่อสร้าง เป็นต้น - สนับสนุนการพัฒนาอุตสาหกรรมการผลิตอุปกรณ์เครื่องจักรกลที่ทันสมัย - พยายามพัฒนาอุตสาหกรรมไฮเทคอย่างแข็งขัน เร่งรัด 	<p>5 เมืองชายฝั่งแม่น้ำแยงซีและหวงเหอ</p> <p>มณฑลในภาคกลาง</p> <p>ชานซี มองโกเลียใน จีหลิน เฮยหลงเจียง อันฮุย เจียงซี เหอหนาน หูเป่ย์ หูหนาน</p>
--	-------------------------------------	---	---

	<p>นโยบายพัฒนาพื้นที่ภาคตะวันตก (Go West policy)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - สร้างสรรค์ศูนย์กลางการคมนาคมขนส่งแบบครบวงจร - เปิดเขตอุตสาหกรรมส่งออก (Export processing zone) ในเมืองท่าอุตสาหกรรมและเมืองใหญ่ของมณฑลต่างๆ - ยกเว้นภาษีนำเข้าและภาษีศุลกากรอื่นๆ สำหรับเครื่องจักรอุปกรณ์และอะไหล่ที่ใช้ในโครงการส่งเสริมของรัฐบาลท้องถิ่น กรณีที่ผ่านการอนุมัติจากรัฐบาลกลางแล้ว - ขยายภาคธุรกิจ ผ่อนปรนเงื่อนไขการจัดตั้งบริษัทและอัตราการถือครองหุ้นของทุนต่างชาติ 	<p>58 เมืองทั่วประเทศ</p> <p>มณฑลในภาคตะวันตก: กานซู กุ้ยโจว ชิงไห่ ฉ่านซี เสฉวน ยูนนาน กวางสี มงโกเลียใน หนิงเฉีย ทิเบต และนครฉงชิ่ง</p>
--	--	---	---

		<ul style="list-style-type: none"> - สิทธิพิเศษในการขยาย ระยะเวลาลดหย่อนภาษีเงินได้ นิติบุคคลในอัตรา 15% อีก 3 ปี ภายหลังครบกำหนดระยะเวลา การยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล สำหรับ โครงการที่ได้รับการ ส่งเสริมจากรัฐบาลกลาง และ ลงทุนในพื้นที่ภาคตะวันตก - โครงการในพื้นที่ภาคตะวันตก ที่ถือหุ้นโดยนักลงทุนต่างชาติ โดยการนำเงินที่ได้กำไรจาก การลงทุนในเขตชายฝั่งทะเล ไปลงทุนต่อเนื่องตั้งแต่ 25% ขึ้นไปจะได้รับสิทธิพิเศษ เช่นเดียวกับ โครงการส่งเสริม การลงทุนสำหรับนักลงทุน ต่างชาติ 	
--	--	---	--

		<ul style="list-style-type: none"> - อนุญาตให้นักลงทุนต่างชาติที่ลงทุนในพื้นที่เขตชายฝั่งทะเล มีสิทธิเข้าไปประกอบกิจการ รับจ้างบริหารกิจการหรือเช่าเหมาดำเนินกิจการ (สัมปทาน) ให้กับบริษัทต่างชาติหรือบริษัทภายในประเทศในพื้นที่ภาคตะวันตกได้ - ให้อำนาจแก่มณฑล เขตปกครองตนเอง มหานครในพื้นที่ ภาคตะวันตกของอนุมัติยกฐานะเขตพัฒนาของตนเองหนึ่งแห่งขึ้นเป็นเขตพัฒนาเศรษฐกิจและเทคโนโลยีระดับชาติได้ 	
2001-2010	นโยบายชวนเข้ามา	<ul style="list-style-type: none"> - เปิดตลาดด้านการเงิน การประกันภัย การสื่อสาร การค้าระหว่างประเทศ การค้า 	ทั่วประเทศ

		<p>ภายในประเทศ การท่องเที่ยว และภาคบริการอื่นๆ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ยกเลิกระบบจำกัดอัตราการค้า การลงทุนของทุนต่างชาติ เว้นแต่กิจการเพื่อความมั่นคง กิจการที่กุ่มชะตากรรมทาง เศรษฐกิจ และวิสาหกิจที่ต้องถือหุ้นโดยรัฐ - ส่งเสริมบรรษัทข้ามชาติให้เข้าถือหุ้นในรัฐวิสาหกิจที่ปรับโครงสร้างองค์กรและปฏิรูประบบสินทรัพย์ของ รัฐวิสาหกิจด้วยรูปแบบการควบรวมกิจการ และการเข้าถือ สหธิในหุ้นและสินทรัพย์ (M&A) - ส่งเสริมการลงทุนโดยตรงจาก ต่างประเทศเป็นหลัก (FDI) 	
--	--	---	--

	<p>นโยบายหนึ่งลด หนึ่งเพิ่ม หนึ่งคงที่</p> <p>นโยบายส่งเสริมการ ลงทุนด้าน R&D</p>	<p>และส่งเสริมทุนต่างประเทศ เขานุกเบิกพัฒนาพื้นที่ ตะวันตกของประเทศจี</p> <ul style="list-style-type: none"> - ส่งเสริมให้วิสาหกิจ ภายในประเทศนำหุ้นออก เสนอขายในตลาดทุน ต่างประเทศ - ปรับปรุงตัวบทกฎหมายและ ลดอัตราพิกัตศุลกากรให้ สอดคล้องกับข้อตกลงของ องค์การการค้าโลก - ลดอัตราส่วนการขยายตัวของ ภาคเกษตรกรรม - เพิ่มอัตราส่วนการขยายตัวของ ภาคบริการ - คงอัตราส่วนการขยายตัวของ ภาคอุตสาหกรรม 	<p>ทั่วประเทศ</p>
--	---	--	-------------------

	<p>(Research and Development)</p> <p>นโยบายเปิดภาคตลาดบริการ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ยกเว้นภาษีนำเข้าสำหรับเครื่องจักรและอุปกรณ์ - ยกเว้นภาษีธุรกิจสำหรับกิจการถ่ายทอดเทคโนโลยี และยกเว้นภาษีเงินได้จากการถ่ายทอดเทคโนโลยี(กรณีได้รับอนุมัติ) - สิทธิพิเศษในการนำค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นจากปีก่อนเกินกว่า 10% มาหักเป็นค่าใช้จ่ายในปีนั้นได้ อีก 50% ของจำนวนค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้น - การค้าภายในประเทศ การค้าระหว่างประเทศ การเงิน การประกันภัยหลักทรัพย์ การสื่อสารและการท่องเที่ยว - การค้าปลีกในเมืองต่างๆ 	<p>ทั่วประเทศ</p>
--	--	--	-------------------

	<p>ห้าส่งเสริมห้าจำกัด</p> <p>ห้าต้องห้าม</p>	<p>(นอกจากในเมืองหลวงของ มณฑลต่างๆ มหานครและเขต เศรษฐกิจพิเศษ)</p> <p>ห้าส่งเสริม</p> <ul style="list-style-type: none"> - เทคโนโลยีใหม่เพื่อการเกษตร - เทคโนโลยีใหม่เพื่อปรับปรุงคุณภาพ ผลิตภัณฑ์ การประหยัดพลังงานและ ทรัพยากร - เทคโนโลยีและเครื่องจักรสำหรับการ รีไซเคิล และลดมลภาวะทาง สิ่งแวดล้อม - การลงทุนที่สามารถเพิ่มการส่งออก เปิดตลาดใหม่และยกระดับสินค้าสู่ ตลาดสากลได้ - การลงทุนที่สามารถพัฒนา 	
--	---	--	--

		<p>ทรัพยากรธรรมชาติและทรัพยากร บุคคลในพื้นที่ตะวันตกของจีน</p> <p>ห้าจำกัด</p> <ul style="list-style-type: none"> - เทคโนโลยีที่เพียงพอแล้ว สำหรับตลาดภายในประเทศ หรือที่สามารถผลิตขึ้นเอง ภายในประเทศ - ธุรกิจที่เปิดเพื่อทดลอง ดำเนินการสำหรับการลงทุน จากต่างชาติ หรือธุรกิจร้านค้า ขายตรงเฉพาะสินค้าเครือข่าย - กิจกรรมการสำรวจหรือขุดเจาะ ทรัพยากรที่มีค่าหรือที่มี จำนวนน้อย - อุตสาหกรรมที่อยู่ในข่ายการ วางแผนแบบรวมศูนย์ของรัฐ เพื่อความมั่นคงของระบบ เศรษฐกิจ 	
--	--	--	--

		<ul style="list-style-type: none"> - โครงการที่ระบุไว้ในบัญชี ก และ ข ของหมวดโครงการ จำกัดสำหรับนักลงทุนต่างชาติ ตามกฎหมายว่าด้วยการขึ้นทะเบียน ประเภทอุตสาหกรรมสำหรับ นักลงทุนต่างชาติ <p>ห้าต้องห้าม</p> <ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรมที่มีผลกระทบต่อความ มั่นคงหรือผลประโยชน์ของ สาธารณะ - กิจกรรมที่ก่อมลภาวะต่อ สิ่งแวดล้อม หรือทำลาย ทรัพยากรธรรมชาติ หรือเป็น ภัยต่อสุขภาพอนามัยของ ประชาชน - กิจกรรมที่ต้องใช้พื้นที่เพาะปลูก มาก อันเป็นผลเสียต่อการ คุ้มครองและพัฒนาทรัพยากร 	
--	--	--	--

	<p>ประกาศ "ข้อกำหนดว่าด้วยข้อชี้แนะทิศทางการลงทุนสำหรับนักลงทุน</p>	<p>ด้านที่ดิน หรือเป็นผลเสียต่อโครงสร้างพื้นฐานเพื่อความปลอดภัยทางทหาร</p> <ul style="list-style-type: none"> - กิจการที่ต้องอาศัยศิลปหัตถกรรม หรือเทคนิคการผลิตอันมีลักษณะพิเศษเฉพาะของภูมิปัญญาท้องถิ่น - กิจการที่ต้องห้ามตามรายการที่กำหนดไว้ในหมวดต้องห้ามสำหรับนักลงทุนต่างชาติตามกฎหมายว่าด้วยการชี้แนะประเภทอุตสาหกรรมสำหรับนักลงทุนต่างชาติ <p>แบ่งกลุ่มภาคธุรกิจและอุตสาหกรรมเป็น 4 จำพวก เพื่อให้การลงทุนของต่างชาติเป็นไปตามนโยบายพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศ และเพื่อ</p>	
--	---	---	--

	ต่างชาติ" (รายการ ภาคธุรกิจชี้แนะ)	คุ้มครองสิทธิประโยชน์ของนักลงทุน ต่างชาติ	
2011-2015	นโยบายพื้นที่การค้า เสรีเซี่ยงไฮ้ (Shanghai Free Trade Zone) แผนพัฒนาเศรษฐกิจ ฉบับที่ 12	เปิดเสรีใน 4 ด้านหลัก คือ การลงทุน การค้า การเงิน และระบบกฎหมายการ บริหารงานของภาครัฐ - ปรับแก้และยกระดับธุรกิจภาคการ ผลิต - บ่มเพาะและพัฒนาธุรกิจเชิง ยุทธศาสตร์ที่เติบโตใหม่ - ผลักดันการปรับเปลี่ยนรูปแบบการ ผลิตและการใช้พลังงาน - สร้างระบบการคมนาคมและการ ขนส่งโดยรวม - ยกระดับความเป็นสารสนเทศในทุก ด้าน - ผลักดันการพัฒนาเศรษฐกิจทะเล	เซี่ยงไฮ้ ทั่วประเทศ

		<p>- ยกระดับการเปิดเสรีในด้านการเงินและการลงทุน</p> <p>- เสริมการจัดวางรูปการเปิดเสรีในภูมิภาคให้สมบูรณ์</p> <p>- ปรับโครงสร้างการค้าระหว่างประเทศให้มีประสิทธิภาพ</p> <p>- ดำเนินนโยบาย “ดึงเข้ามา” และ “เดินออกไป” อย่างบูรณาการ</p> <p>- เข้าร่วมกิจกรรมจัดการเศรษฐกิจโลกและความร่วมมือภูมิภาคอย่างจริงจัง</p> <p>มาตรการรวมกลุ่มเมือง (Urban Integration) การผนึกรวมมหานคร (Megalopolis) 1 เมืองขึ้นไปกับเมืองขนาดใหญ่ (Metropolis) 3 เมืองเข้าด้วยกัน โดยบูรณาการความร่วมมือใน 6 ด้าน คือ การแบ่งภาคอุตสาหกรรม</p>	<p>กลุ่มเมืองระดับชาติ 5 แห่ง (หัวเมืองใหญ่) ได้แก่ กลุ่มเมืองสามเหลี่ยมปากแม่น้ำแยงซี กลุ่มเมืองสามเหลี่ยมปากแม่น้ำเพิร์ล กลุ่มเมืองกรุง</p>
--	--	---	---

		<p>การพัฒนาความเป็นเมือง ตลาดร่วม</p> <p>การก่อสร้างระบบโครงสร้างพื้นฐาน</p> <p>การพัฒนาและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และ</p> <p>ระบบประกันสังคม</p>	<p>ปักกิ่ง-นครเทียนจิน-</p> <p>มณฑลเหอเป่ย์ กลุ่มเมือง</p> <p>ตอนกลางของแม่น้ำแยงซี</p> <p>(มณฑลหูเป่ย์ มณฑลเจียง</p> <p>ซี มณฑลอันฮุย และ</p> <p>มณฑลหูหนาน) และกลุ่ม</p> <p>เมืองมณฑลเสฉวน-นคร</p> <p>ฉงชิ่ง</p> <p>กลุ่มเมืองระดับภูมิภาค 9</p> <p>แห่ง (หัวเมืองชั้นรอง)</p> <p>ไค้แก่ กลุ่มเมืองนครฮาร์</p> <p>บิน-นครฉางชุน กลุ่ม</p> <p>เมืองคาบสมุทรซานตง</p> <p>กลุ่มเมืองตอนกลางและ</p> <p>ตอนใต้ของมณฑล</p> <p>เหอหนาน กลุ่มเมืองช่อง</p> <p>แคบฝั่งตะวันตก (นคร</p> <p>ฝูโจว เมืองเฉวียนโจว</p>
--	--	---	---

			<p>เมืองเชียงใหม่ เมืองเวิน โจว และเมืองข้าวเถา) กลุ่มเมืองกวางจง (เมืองใน มณฑลต๋านซี) กลุ่มเมือง จงหยวน (มณฑลเหอห นาน) กลุ่มเมืองเจียงหวย (มณฑลอันฮุย) กลุ่มเมือง รอบอ่าวเป่ย์ปู้ (เขตฯ กว่างซีจ้วง) และกลุ่มเมือง เทียนซานเป่ย์ฟัว (เขตฯ ชิ นเจียงอู๋กู๋) กลุ่มเมืองระดับท้องถิ่น 6 แห่ง ได้แก่ กลุ่มเมืองหู ปาวเอ้อยวี (เขต มงโกเลียในและมณฑล ต๋านซี) กลุ่มเมืองจิ้นจง (มณฑลซานซี) กลุ่มเมือง แม่น้ำเห่ลือฉง (เขตฯ หนิง</p>
--	--	--	--

			เซี่ยหุย) กลุ่มเมืองหลานซี (มณฑลกานซูและมณฑล จิงไห่) กลุ่มเมืองเตียนจง (พื้นที่ตอนกลางของ มณฑลยูนนาน) และกลุ่ม เมืองเจียนจง (พื้นที่ ตอนกลางของมณฑลกุ้ย โจว)
--	--	--	---

2. การเปลี่ยนแปลงของการลงทุนก่อนและหลังการเข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าระหว่างประเทศ (World Trade Organization, WTO)

ตั้งแต่อดีตประเทศจีนมีเกษตรกรรมเป็นภาคส่วนสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ เนื่องจากเป็นประเทศที่มีพื้นที่กว้างใหญ่และมีผลผลิตทางการเกษตรมาก แต่หลังจากการปล่อยนโยบาย “ก้าวกระโดด” (Great Leap Forward) ของเหมา เจ๋อตุงประกาศออกมา ประเทศจีนหันไปให้ความสำคัญกับอุตสาหกรรมหนัก (Labour-intensive industry) เพื่อก้าวให้ทันชาติตะวันตก การพัฒนาชาติของเหมา เจ๋อตุงล้มเหลว กระทั่งการขึ้นเป็นผู้นำรุ่นที่สองของ เต็ง เสี่ยวผิง ในปีคริสต์ศักราช 1977

การปฏิรูปเศรษฐกิจครั้งสำคัญเกิดขึ้นต่อเนื่อง ภายหลังจากความพยายามตลอด 30 ปี จีนได้เข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก (World Trade Organization -WTO) ในปีคริสต์ศักราช 2001 และมีการปรับเปลี่ยนนโยบายและแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจให้เข้ากับข้อตกลงของ WTO ซึ่งมีผลทำให้การลงทุนในยุคก่อนและหลังการเข้าเป็นสมาชิกเปลี่ยนแปลง

2.1. การลงทุนก่อนการเข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก (World Trade Organization -WTO)

ปลายคริสต์ศตวรรษ 1980 หลังการขึ้นเป็นผู้นำของเติ้งเสี่ยวผิง เพื่อให้เป็นไปตามนโยบาย 4 ทักษะที่ออกโดยรัฐบาลกลาง ซึ่งมีเป้าหมายในการพัฒนาชาติให้ทันสมัยเท่าเทียมกับตะวันตก ประเทศจีนเริ่มโดยการก่อตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษ (Special Economic Zones-SEZs) 5 เมือง และพื้นที่พัฒนาเศรษฐกิจตามแนวชายฝั่งทะเล (Coastal Economic Development Zones) 14 เมือง และนโยบายต่างๆ เพื่อดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศ มีผลทำให้นักลงทุนต่างชาติเข้ามาลงทุนในประเทศจีนเป็นจำนวนมาก ในปีคริสต์ศักราช 1997 มีการเข้ามาลงทุนจากต่างชาติในรูปแบบต่างๆ ตามตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนการลงทุนในประเทศจีนตามรูปแบบการลงทุนในปีค.ศ.1997

Item	1997	
	Number of Project (unit)	Actually Utilized Value (USD 10,000)
Foreign Direct Investments	21,001	5,100,353
Joint Ventures Enterprises	9,001	2,072,634
Cooperative Operation Enterprises	2,373	1,206,610
Foreign Investment Enterprises	9,602	1,765,817
Foreign Investment Share Enterprises	6	15,049
Cooperative Development	19	40,243
Others		
Other Foreign Investment		418,245
Sale Share		207,400
International Lease		28,864
Compensation Trade		12,383
Processing and Assembly		169,598

ที่มา : <http://www.stats.gov.cn/english/statisticaldata/yearlydata/YB1998e/Q141AE.htm>

จากตาราง ปีคริสต์ศักราช**1997** หลังเปิดประเทศได้ไม่ถึง **10** ปี ประเทศจีนมีมูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (**Foreign Direct Investments**) สูงถึง **51,003.53** ล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยมีมูลค่าการลงทุนในรูปแบบบริษัทกิจการร่วมค้า (**Joint Ventures Enterprises**) สูงที่สุด **20,726.34** ล้านดอลลาร์สหรัฐ

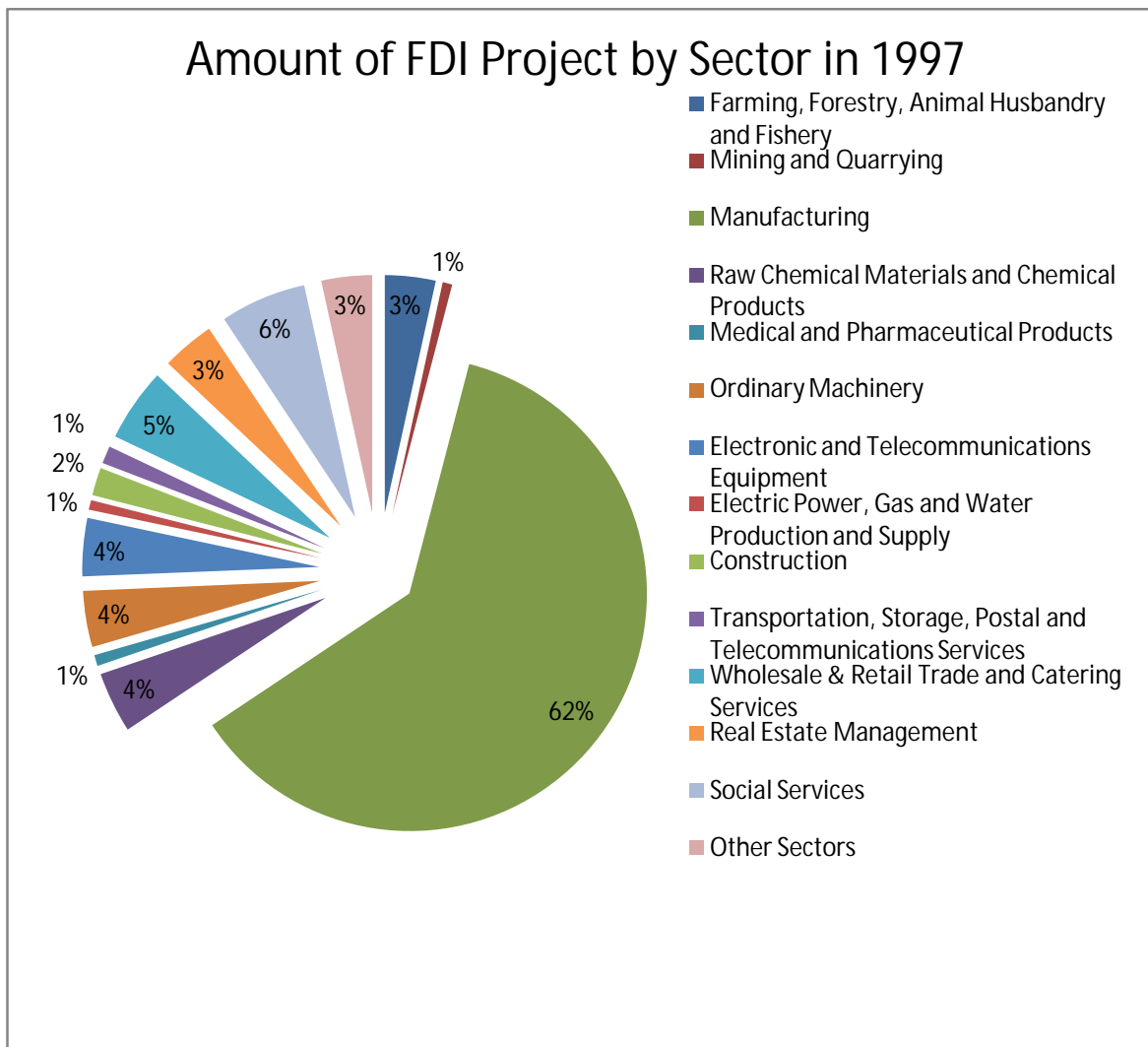
ตารางที่ 3 ปริมาณและมูลค่าสัญญาการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในภาคส่วนต่างๆในปี 1996-1997

Sector	Number of Projects		Amount of Capital (USD 10,000)	
	1996	1997	1996	1997
National Total	24556	21001	7327642	5100353
Farming, Forestry, Animal Husbandry and Fishery	797	814	106524	106531
# Farming	294	335	32336	40474
Mining and Quarrying	118	154	48661	71682
Manufacturing	18399	14716	4651933	2706457
# Textile Industry	992	788	232489	114291
Raw Chemical Materials and Chemical Products	1295	982	3482733	203396
Medical and Pharmaceutical Products	301	181	79907	76323
Ordinary Machinery	712	909	196337	167388
Electronic and Telecommunications Equipment	1061	945	293914	294396
Electric Power, Gas and Water Production and Supply	181	156	519158	365583
Construction	419	455	215814	311950
Geological Prospecting and Water Conservancy	6	7	388	2176
Transportation, Storage, Postal and Telecommunications Services	179	279	116715	262207
Wholesale & Retail Trade and Catering Services	1534	1198	157071	183901
Real Estate Management	855	862	1006192	622227
# Real Estate Development and Operation	616	582	868475	511323

Social Services	1714	1400	387194	266888
# Hotels	101	87	75049	19997
Health Care, Sports and Social Welfare	90	38	29978	14302
Education, Culture and Arts, Radio, Film and Television	8	34	753	6974
Scientific Research and Polytechnical Services	87	56	15238	13834
Other Sectors	169	832	72023	165641

ที่มา: <http://www.stats.gov.cn/english/statisticaldata/yearlydata/YB1998e/Q191AE.htm>

ปีคริสต์ศักราช 1997 การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศลดลงจากปี 1996 ถึงร้อยละ 30.3 คิดเป็นมูลค่า 22,272.89 ล้านดอลลาร์สหรัฐ อย่างไรก็ตามเทรนด์การลงทุนในช่วงปีนี้อยู่ที่อุตสาหกรรมการผลิต (Manufacturing) มูลค่า 27,064.57 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 53 ของมูลค่าการลงทุนทั้งหมด โดยอุตสาหกรรมสิ่งทอมีมูลค่าการลงทุนสูงสุด 1,142.91 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในขณะที่การลงทุนในอสังหาริมทรัพย์ (Real Estate) มีมูลค่าการลงทุน 6,222.27 ล้านดอลลาร์สหรัฐ รองลงมาจากอุตสาหกรรมการผลิต คิดเป็นร้อยละ 12.1 มีการลงทุนในธุรกิจพัฒนาและดำเนินการอสังหาริมทรัพย์มากถึง 5,113.23 ล้านดอลลาร์สหรัฐและอันดับที่ 3 คือธุรกิจผลิตและจัดหาพลังงานไฟฟ้า แก๊ส และน้ำ มีมูลค่า 3,655.83 ล้านดอลลาร์สหรัฐคิดเป็นร้อยละ 7.16 ของมูลค่าการลงทุนทั้งหมด

ที่มา : ผู้วิจัย, 2558

แหล่งข้อมูลจาก: <http://www.stats.gov.cn/english/statisticaldata/yearlydata/YB1998e/Q191AE.htm>

แผนภูมิที่ 1 แสดงเทรนด์การลงทุนในปี 1997

ในส่วน of เทรนด์การลงทุน อุตสาหกรรมการผลิต (Manufacturing) มีจำนวนโครงการมากถึง 14,716 หรือร้อยละ 62 ของจำนวนโครงการการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศทั้งหมด รองลงมาคือ

ธุรกิจบริการสังคม (Social Service) และธุรกิจค้าปลีก-ส่งและบริการจัดหาอาหาร (Wholesale and Retail Trade and Catering Service) เป็นร้อยละ 6 และ 5 ตามลำดับ

2.2. การลงทุนหลังการเข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก (World Trade Organization -WTO)

ประเทศจีนได้เข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก (World Trade Organization -WTO) ในปี 2001 หลังความพยายามกว่า 30 ปี ในการปรับเปลี่ยนนโยบายประเทศให้สอดคล้องกับนโยบายการค้าของ WTO ผลสำเร็จของความพยายามปรากฏให้เห็นในเดือนมกราคม 2001 เมื่อองค์การการค้าโลก (World Trade Organization -WTO) ประกาศให้จีนเข้าเป็นสมาชิกอย่างเป็นทางการ และปรากฏให้เห็นอีกครั้งในปี 2010 เมื่อประเทศจีนขึ้นเป็นประเทศที่มีขนาดเศรษฐกิจใหญ่ที่สุดเป็นอันดับ 1 ของโลก มีการเข้ามาลงทุนจากต่างๆ ในรูปแบบที่มากขึ้นจากความมีเสรีที่มากขึ้นดังนี้

ตารางที่ 4 แสดงจำนวนการลงทุนในประเทศจีนตามรูปแบบการลงทุนในปีค.ศ.2010

Item	2010	
	Number of Project (unit)	Actually Utilized Value (USD 100 million)
Total	27406	1088.21
Foreign Direct Investments	27406	1057.35
Equity Joint Ventures	4970	224.98
Contractual Joint Venture	300	16.16
Wholly Foreign-owned Enterprise	22085	809.75
FDI Shareholding Inc.	51	6.46
Other Foreign Investment		30.86
Sale Share		16.64

International Lease		3
Compensation Trade		0.45
Processing and Assembly		10.78

ที่มา: <http://www.stats.gov.cn/tjsj/ndsj/2011/html/R0615e.htm>

ในปีคริสต์ศักราช 2010 ประเทศจีนมีมูลค่าการลงทุนจากการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (Foreign Direct Investment) สูงถึง 10,573.5 ร้อยล้านเหรียญสหรัฐ มีจำนวนโครงการมากถึง 27,406 โครงการ และจากการเข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก (World Trade Organization - WTO) ทำให้จีนเปิดเสรีด้านการลงทุนมากขึ้น โดยต่างชาติสามารถถือหุ้นได้ทั้ง 100% หรือกล่าวคือสามารถเป็นเจ้าของบริษัทได้โดยไม่ต้องมีหุ้นส่วนที่เป็นประชาชนจีน ดังนั้น รูปแบบการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศที่มีจำนวนโครงการและมูลค่าการลงทุนสูงสุดจึงอยู่ในรูปแบบการลงทุนแบบบริษัทที่ถือครองโดยชาวต่างชาติ (Wholly Foreign-owned Enterprise) โดยมีจำนวนโครงการมากถึง 22085 โครงการ มูลค่าการลงทุนรวม 8,097.5 ร้อยล้านเหรียญสหรัฐ

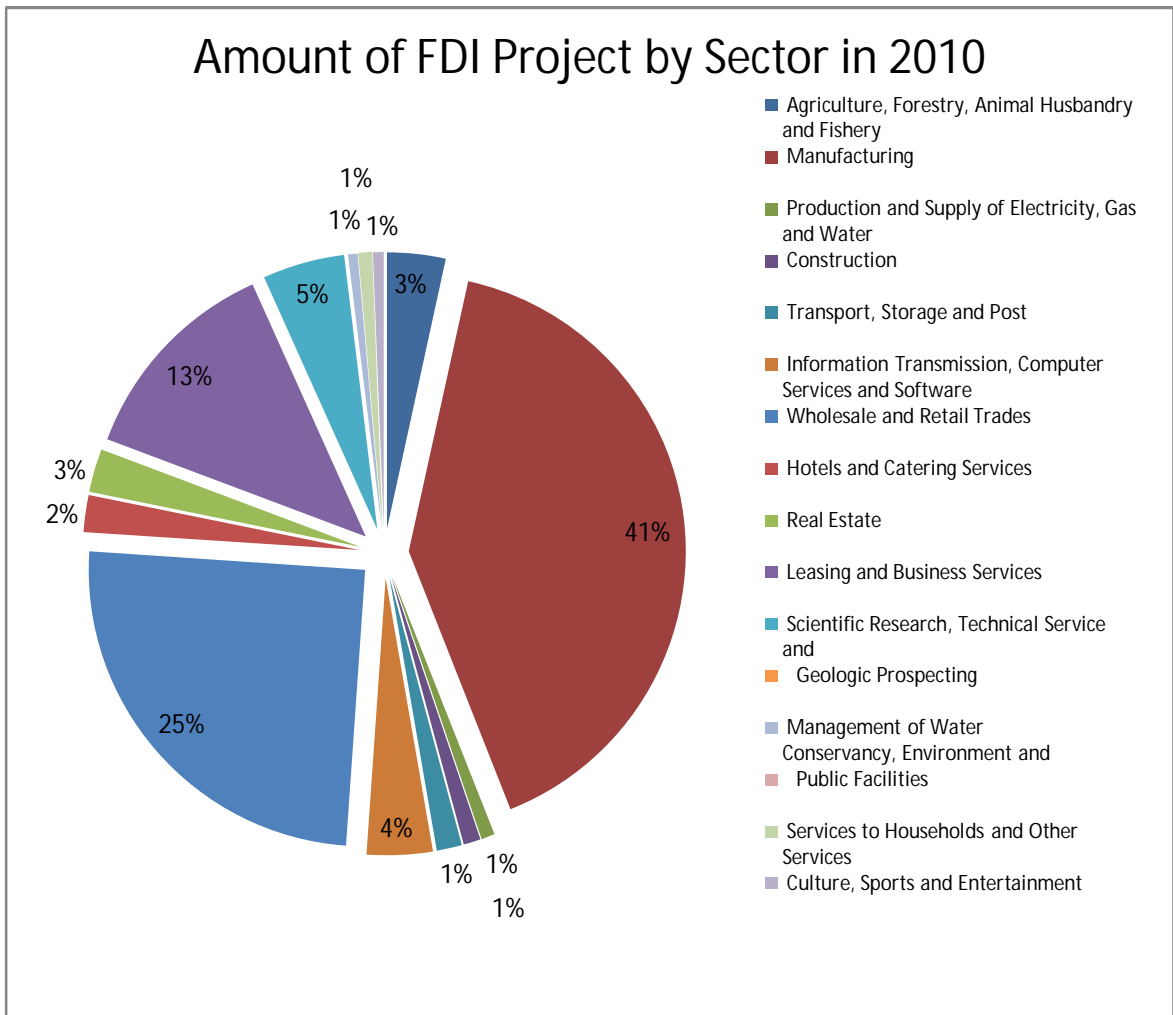
ตารางที่ 5 ปริมาณและมูลค่าสัญญาการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในภาคส่วนต่างๆในปี 2010

Sector	Number of Projects (unit)	Investment Actually Utilized (USD 10,000)
Total	27406	10573524
Agriculture, Forestry, Animal Husbandry and Fishery	929	191195
Mining	92	68440
Manufacturing	11047	4959058
Production and Supply of Electricity, Gas and Water	210	212477
Construction	276	146062

Transport, Storage and Post	396	224373
Information Transmission, Computer Services and Software	1046	248667
Wholesale and Retail Trades	6786	659566
Hotels and Catering Services	579	93494
Financial Intermediation	85	112347
Real Estate	689	2398556
Leasing and Business Services	3418	713023
Scientific Research, Technical Service and Geologic Prospecting	1299	196692
Management of Water Conservancy, Environment and Public Facilities	143	90859
Services to Households and Other Services	217	205268
Education	12	818
Health, Social Security and Social Welfare	12	9017
Culture, Sports and Entertainment	168	43612
Public Management and Social Organizations	2	

ที่มา: <http://www.stats.gov.cn/tjsj/ndsj/2014/indexeh.htm>

ในปีคริสต์ศักราช 2010 อุตสาหกรรมการผลิต (Manufacturing) ยังครองพื้นที่ส่วนใหญ่ของการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ โดยในปีนี้มีมูลค่าการลงทุน 49,590.58 ล้านดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็นร้อยละ 46.9 ของมูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศทั้งหมด รองลงมาคือธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ (Real Estate) ซึ่งมีมูลค่าการลงทุน 23,985.56 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และธุรกิจเช่าทรัพย์สินและบริการ (Leasing and Business service) มีมูลค่าเป็นอันดับสามด้วยมูลค่าการลงทุน 7,130.23 ล้านดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็นร้อยละ 22.7 และ 6.7 ตามลำดับ

ที่มา : ผู้วิจัย, 2558

แหล่งข้อมูลจาก: <http://www.stats.gov.cn/tjsj/ndsj/2014/indexeh.htm>

แผนภูมิที่ 2 แสดงเทรนด์การลงทุนในปี 2010

ในปีนี้นี้ขนาดของจำนวนโครงการสอดคล้องกับมูลค่าการลงทุน จากแผนภูมิที่ 2 จะเห็นได้ว่าอุตสาหกรรมการผลิต (Manufacturing) มีสัดส่วนมากที่สุด ร้อยละ 41 ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ (Real Estate) และธุรกิจเช่าทรัพย์สินและธุรกิจบริการ (Leasing and Business service) มีจำนวนโครงการคิดเป็นร้อยละ 25 และ 13 ตามลำดับ

ในขณะที่ปีคริสต์ศักราช 2013 ซึ่งประสบกับปัญหาเศรษฐกิจโลกตกต่ำ รูปแบบการลงทุนในจีนที่มีจำนวนโครงการมากที่สุดยังคงเป็นบริษัทต่างชาติ (Wholly Foreign-owned Enterprise) แต่การขยายตัวของจำนวนโครงการลดลงจากปี 2010 และ 2012 อย่างไรก็ตามมูลค่าการลงทุนยังคงขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 เปรียบเทียบรูปแบบการลงทุนในปี 2012 และ 2013 (100million)

Item	2012		2013	
	Number of	Actually	Number of	Actually
	Projects	Utilized	Projects	Utilized
	(unit)	Value	(unit)	Value
Total	24925	1132.94	22773	1187.21
Foreign Direct Investments	24925	1117.16	22773	1175.86
Equity Joint Venture	4355	217.06	4476	237.72
Contractual Joint Venture	166	23.08	142	19.44
Wholly Foreign-owned Enterprise	20352	861.32	18125	895.89
FDI Shareholding Inc.	52	15.70	30	22.81
Joint Exploration				

Other Foreign Investment		15.78		11.34
Sale Share		7.27		3.26
International Lease				
Compensation Trade		0.95		
Processing and Assembly		7.56		8.08

ที่มา: <http://www.stats.gov.cn/tjsj/ndsj/2014/indexeh.htm>

จากตารางที่ 6 จะเห็นว่าปี 2013 มีมูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างชาติ (Foreign Direct Investment) 11,758.6 ร้อยล้านเหรียญ บริษัทต่างชาติมีมูลค่าการลงทุน 8,958.9 ร้อยล้านเหรียญ คิดเป็นร้อยละ 76.2 ของมูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างชาติทั้งหมด และขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.8

ตารางที่ 7 ปริมาณและมูลค่าสัญญาการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในภาคส่วนต่างๆในปี 2013

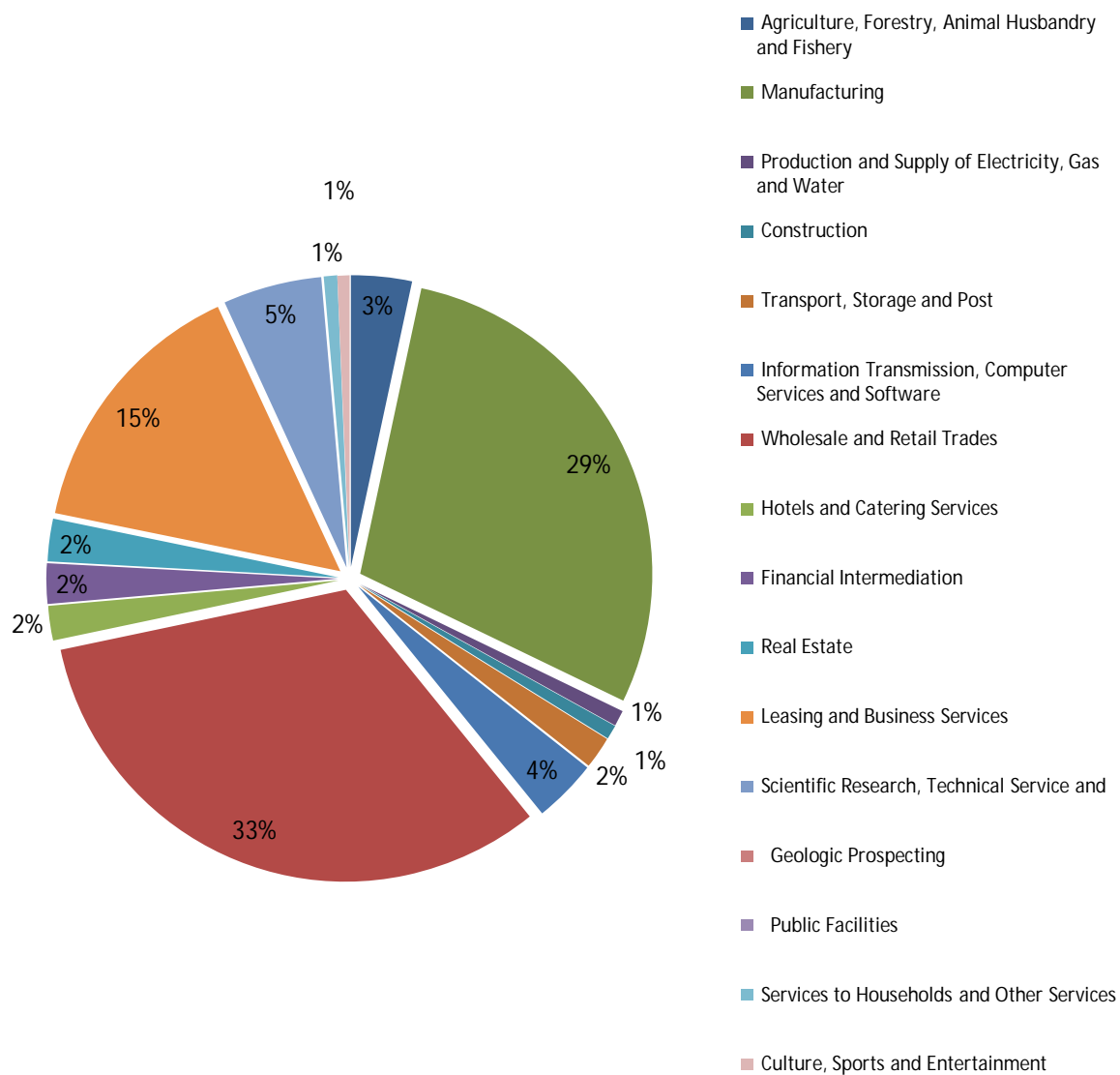
Sector	Number of	Investment
	Projects	Actually Utilized
	(unit)	(USD 10 000)
Total	22773	11758620
Agriculture, Forestry, Animal Husbandry and Fishery	757	180003
Mining	47	36495
Manufacturing	6504	4555498
Production and Supply of Electricity, Gas and Water	200	242910
Construction	180	121983
Transport, Storage and Post	401	421738
Information Transmission, Computer Services and Software	796	288056
Wholesale and Retail Trades	7349	1151099
Hotels and Catering Services	436	77181

Financial Intermediation	509	233046
Real Estate	530	2879807
Leasing and Business Services	3359	1036158
Scientific Research, Technical Service and	1241	275026
Geologic Prospecting		
Management of Water Conservancy, Environment and	107	103586
Public Facilities		
Services to Households and Other Services	166	65693
Education	22	1822
Health, Social Security and Social Welfare	18	6435
Culture, Sports and Entertainment	151	82079
Public Management and Social Organizations		5

ที่มา: <http://www.stats.gov.cn/tjsj/ndsj/2014/indexeh.htm>

จากตารางที่ 7 จะเห็นว่าปริมาณการลงทุนลดลงจากปี 2010 ลดลงถึงร้อยละ 16.9 แต่กลับมีมูลค่าการลงทุนเพิ่มสูงขึ้น โดยมูลค่าการลงทุนสูงสุดยังคงเป็นธุรกิจอุตสาหกรรมการผลิต (Manufacturing) ซึ่งมีมูลค่า 45,554.98 หมื่นล้านเหรียญ คิดเป็นร้อยละ 38.7 ของมูลค่าการลงทุนทั้งหมด รองลงมาคืออสังหาริมทรัพย์ (Real Estate) 28,798.07 หมื่นล้านเหรียญ และ ธุรกิจค้าส่ง-ปลีก (Wholesale and Retail Trades) ซึ่งมีจำนวนโครงการสูงสุด แต่มีมูลค่าการลงทุนเป็นอันดับสาม 11,510.99 หมื่นล้านเหรียญสหรัฐ คิดเป็นร้อยละ 24.5 และ 9.8 ตามลำดับ

Amount of FDI Project in by Sector in 2013

ที่มา: ผู้วิจัย, 2558

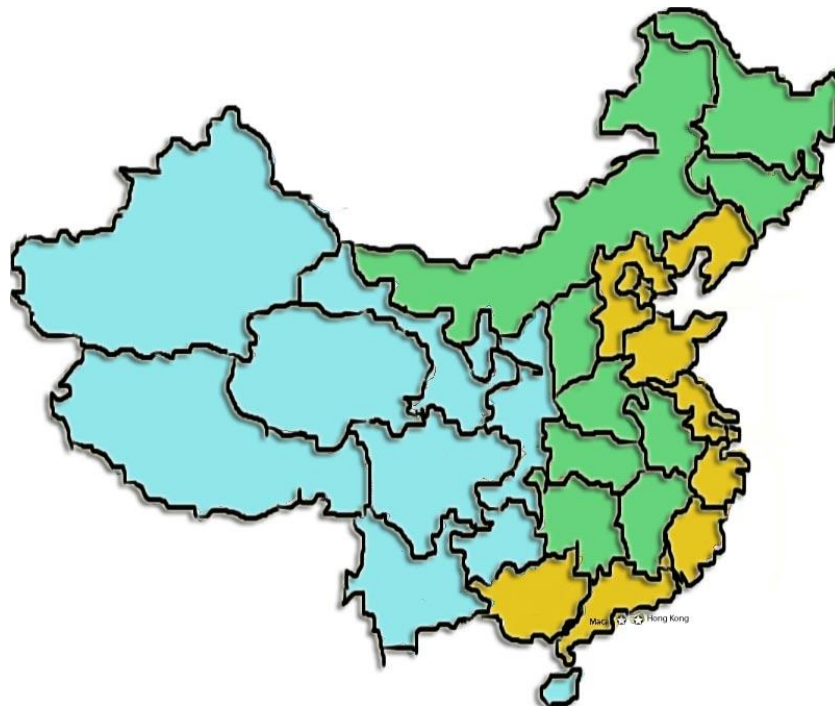
แหล่งข้อมูล: <http://www.stats.gov.cn/tjsj/ndsj/2014/indexeh.htm>

แผนภูมิที่ 3 แสดงเทรนด์การลงทุนในปี 2013

จากแผนภูมิที่ 3 การลงทุนในธุรกิจค้าส่ง-ปลีก (Wholesale and Retail Trades) มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 33 ของโครงการที่มีการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ รองลงมาคืออุตสาหกรรมการผลิต (Manufacturing) และ ธุรกิจเช่าซื้อและบริการ (Leasing and Business Services) ร้อยละ 29 และ 15 ตามลำดับ จะเห็นได้ว่าธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ (Real Estate) มีจำนวนโครงการไม่มาก คิดเป็นเพียงร้อยละ 2 เท่านั้น แต่กลับมีมูลค่าการลงทุนอยู่ในสามอันดับแรก ในขณะเดียวกันธุรกิจเช่าซื้อและบริการ (Leasing and Business Services) ที่มีจำนวนโครงการสูงถึงร้อยละ 15 กลับมีมูลค่าการลงทุนเพียงร้อยละ 8.8 ของมูลค่าการลงทุนทั้งหมดเท่านั้น เมื่อเทียบการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในปี 1997, 2010 และ 2013 แม้ว่าการเข้าเป็นสมาชิก WTO จะมีผลทำให้การลงทุนและเศรษฐกิจในจีนเพิ่มขึ้น แต่ก็ด้วยสภาพเศรษฐกิจโลกและปัจจัยอื่นๆ เช่น นโยบายแรงงานที่เพิ่มค่าจ้างสูงขึ้น หรือนโยบายที่สนับสนุนให้ SME ในจีนมีความสามารถในการแข่งขันมากขึ้น เป็นต้น ทำให้แม้มูลค่าการลงทุนมีการขยายตัวต่อเนื่อง แต่ปริมาณการลงทุนในประเทศจีนกลับลดลง

3. รูปแบบทางพื้นที่ของการลงทุนจากต่างประเทศในประเทศจีน

ประเทศจีนมีพื้นที่ 9.6 ล้านตารางกิโลเมตร การปกครองส่วนกลางแบ่งออกเป็น 22 มณฑล (ไม่รวมไต้หวัน) 5 เขตปกครองตนเอง (มองโกเลีย หนิงเซี่ย ชินเจียง กวางสี และทิเบต) 4 มหานครที่ขึ้นต่อส่วนกลาง (ปักกิ่ง เซี่ยงไฮ้ เทียนจิน และฉงชิ่ง) นับตั้งแต่ปลายปีคริสต์ศตวรรษ 1970 ประเทศจีนมีการเปลี่ยนแปลงครั้งยิ่งใหญ่ของระบบเศรษฐกิจจากการดำเนินนโยบายของเติ้งเสี่ยวผิง และเริ่มมีการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในมณฑลต่างๆทั่วประเทศ โดยแบ่งเป็น 3 ภูมิภาค ได้แก่ภูมิภาคตะวันออก (สีเหลือง) ภาคกลาง (สีเขียว) และภาคตะวันตก (สีฟ้า) ดังภาพที่ 1

ที่มา: ผู้วิจัย, 2558

ภาพที่ 3 แสดงภูมิภาคในการพัฒนาของประเทศจีน

ตารางที่ 8 มูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศรายมณฑล (ล้านดอลลาร์ จากราคาในปี 1982)

	1979-92	1993-95	1996-98	1999-2002	2003-2005	2006-2008
Beijing	1,599	2,875	4,121	6,242	5,834	8,752
Tianjin	529	2,507	5,560	9,148	4,927	9,320
Hebei	311	1,356	3,456	3,080	3,096	4,351
Liaoning	873	3,330	4,814	8,776	9,918	14,997
Shanghai	2,505	7,214	10,385	11,789	12,913	13,977
Jiangsu	1,743	9,450	13,851	22,902	27,813	35,892
Zhejiang	505	2,818	3,428	6,424	13,265	16,424
Fujian	2,721	8,703	9,865	12,100	11,081	14,114
Shandong	1,291	5,727	5,774	11,043	16,594	16,479
Guangdong	10,768	22,198	27,933	38,187	25,700	28,344
Guangxi	310	1,942	1,922	1,491	765	1,161

Eastern	609,290					
Regions total						
Shanxi	69	136	513	837	391	1,887
Inner Mongolia	21	249	181	410	1,430	3,637
Mongolia						
Jilin	104	757	998	977	856	1,473
Heilongjiang	214	831	1,428	1,613	2,481	3,527
Anhui	80	908	960	1,053	1,081	4,353
Jiangxi	129	621	983	1,535	4,062	5,309
Henan	247	1,022	1,415	1,397	1,763	4,939
Hubei	291	1,449	1,933	3,373	3,886	4,718
Hunan	159	1,022	1,926	2,398	3,325	5,487
Central	87,840					
Regions Total						

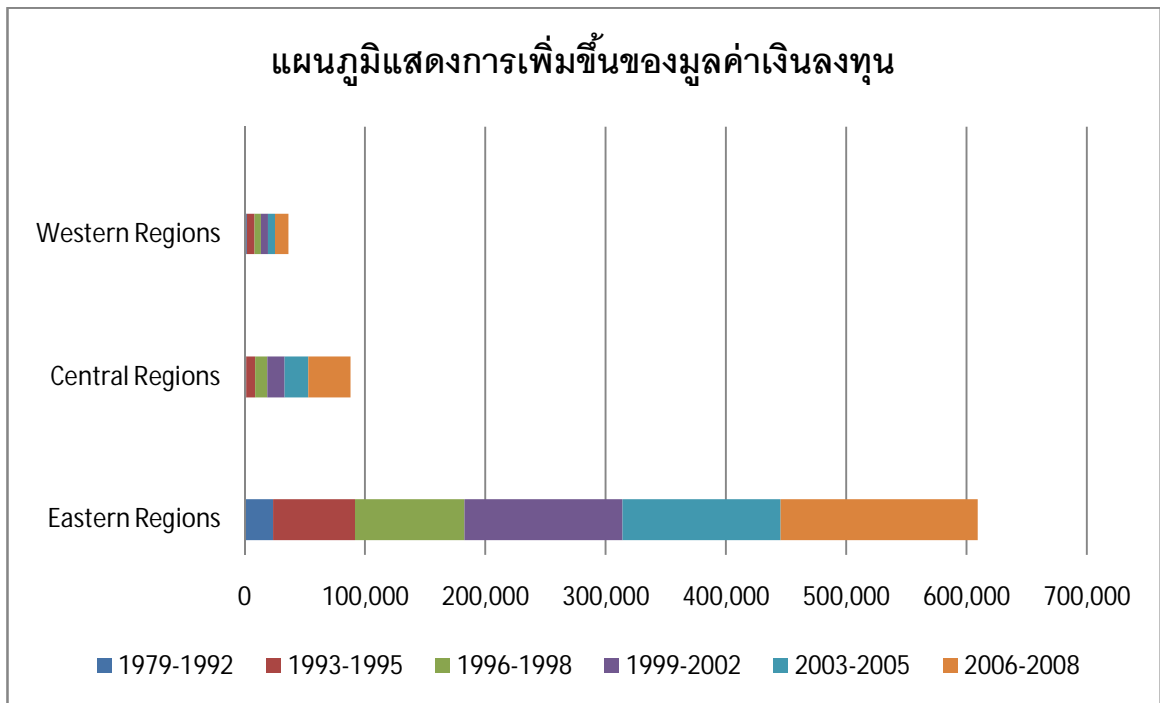

Hainan	901	2,446	1,752	1,433	1,280	1,750
Sichuan	336	2,568	1,811	2,381	2,267	5,626
Guizhou	38	134	100	100	152	206
Yunnan	44	213	298	349	325	809
Shaanxi	405	652	978	984	1,084	1,943
Gansu	5	170	134	173	65	151
Qinghai	4	24	66	188	456	454
Ningxia	4	42	24	79	110	82
Xianjiang	50	128	87	81	90	231
Western				36,263		
Regions Total						

จากตารางที่ 8 มณฑลที่อยู่ในภูมิภาคตะวันออกมีตัวเลขเงินลงทุนมากที่สุด ภาคกลางมีการขยายตัวเลขการลงทุนเพิ่มขึ้นจากการขยายพื้นที่การลงทุนจากภาคตะวันออก และทางภูมิภาคตะวันตก

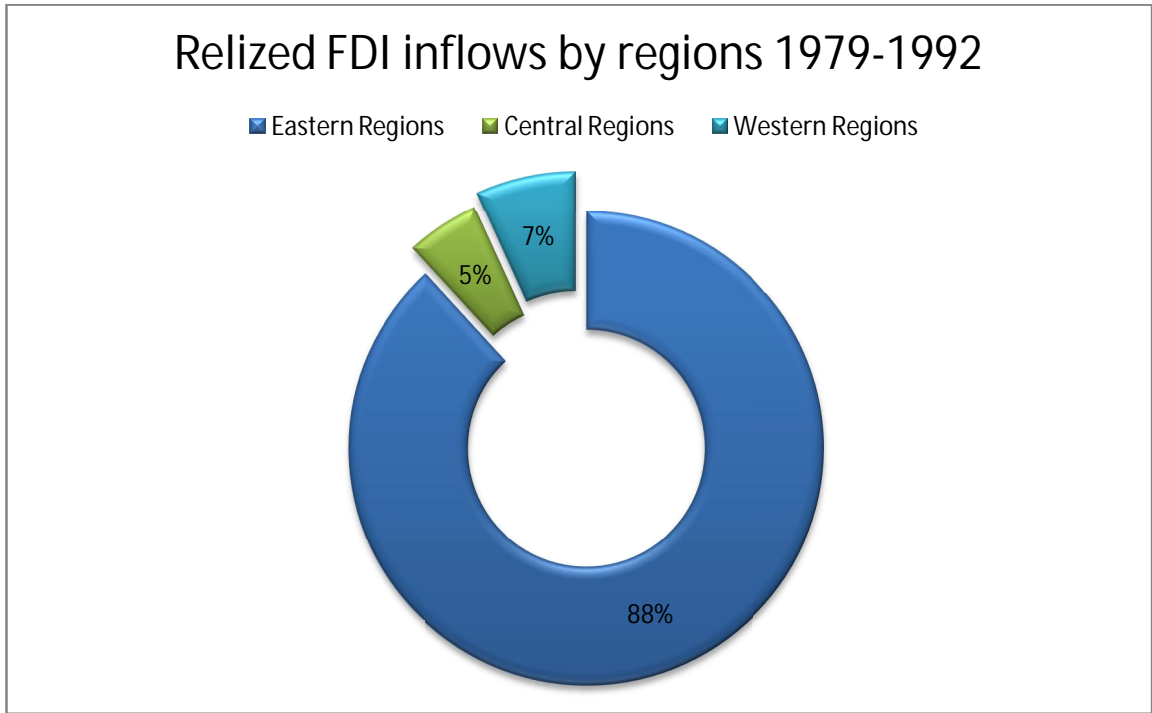
ที่ในแต่ละช่วงปีการขยายตัวของตัวเลขการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศของจีนมีการขยายตัวที่
 ก่อนข้างก้าวกระโดด โดยเฉพาะในช่วงปี 2006-2008

ที่มา: สุวิชัย, 2558

แผนภูมิที่ 4 แสดงการเพิ่มขึ้นของปริมาณเงินลงทุนของ FDI (ล้านดอลลาร์)

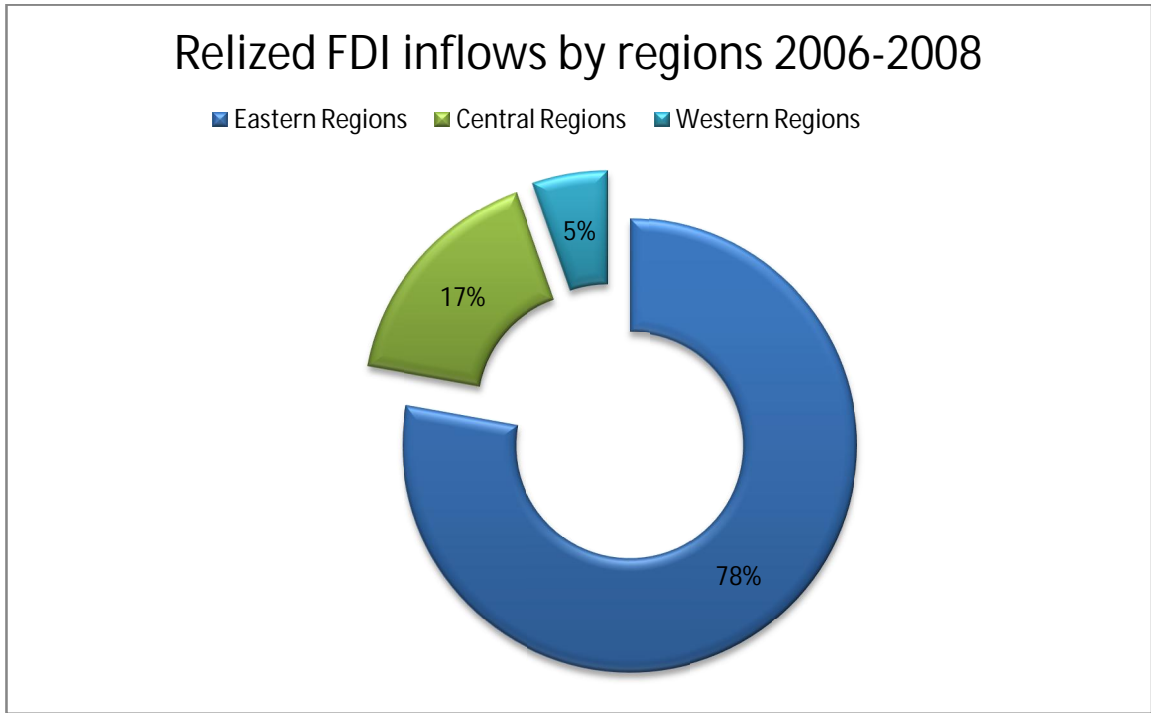
การลงทุนในชายฝั่งตะวันออกเป็นส่วนที่มีการลงทุนมาตั้งแต่ประเทศจีนเริ่มมีการเปลี่ยนแปลง
 ของระบบเศรษฐกิจจนถึงปัจจุบัน สามารถแสดงสัดส่วนการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศได้ ดังนี้

ที่มา: ผู้วิจัย, 2558

แผนภูมิที่ 5 แสดงสัดส่วนพื้นที่การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในปี.ศ. 1979-1992

ในปลายคริสต์ศตวรรษ 70 จนถึงต้นคริสต์ศตวรรษ 90 ที่ประเทศจีนเริ่มต้นการพัฒนา ระบบเศรษฐกิจตามนโยบายของเติ้งเสี่ยวผิง ทางภาคตะวันออกมีการเข้ามาลงทุนจากต่างชาติเป็นจำนวนเงิน 23,155 ล้านดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็นร้อยละ 88 ของเงินลงทุนในประเทศทั้งหมด ในขณะที่ส่วนกลางมี ปริมาณการลงทุน 1,314 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และตะวันตก 1,787 ล้านดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็นร้อยละ 5 และ 7 ตามลำดับ

ที่มา: ผู้วิจัย, 2558

แผนภูมิที่ 6 แสดงสัดส่วนพื้นที่การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในปีค.ศ. 2006-2008

ในช่วงปี ค.ศ. 2006-2008 ที่จีนเข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก (WTO) มีการขยายการลงทุนไปสู่พื้นที่ทางตอนกลางของประเทศโดยทางชายฝั่งตะวันออกมีการลงทุนเป็นเงิน 163,815 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (คิดเป็นร้อยละ 78) ในขณะที่ตอนกลางมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นเป็น 35,326 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (ร้อยละ 17) และทางฝั่งตะวันตกมีสัดส่วนลดลง โดยมีปริมาณการลงทุนเพียง 11,252 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (ร้อยละ 5)

อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่าตัวเลขการลงทุนจะเพิ่มขึ้นสูงในทุกช่วงปี แต่จะเห็นได้ว่าการกระจายตัวของการลงทุนค่อนข้างต่ำ ยกตัวอย่างเช่น ในช่วงปี 1996-1998 มูลค่าการลงทุนขยายตัวจากช่วงปีก่อน

หน้า (1993-1995) ถึงร้อยละ 23.6 และขยายจากยุคเริ่มต้นนโยบายปฏิรูปเศรษฐกิจถึงร้อยละ 75.3 แต่การกระจายตัวของการลงทุนยังคงอยู่กับที่ ดังภาพที่ 2

ที่มา: ผู้วิจัย, 2558

ภาพที่ 4 แสดงการกระจายตัวของการลงทุนในช่วงปี 1996-1998

ตารางที่ 9 สถานะการจดทะเบียนของบริษัทต่างชาติในสิ้นปี 2013 ตามรายมณฑล

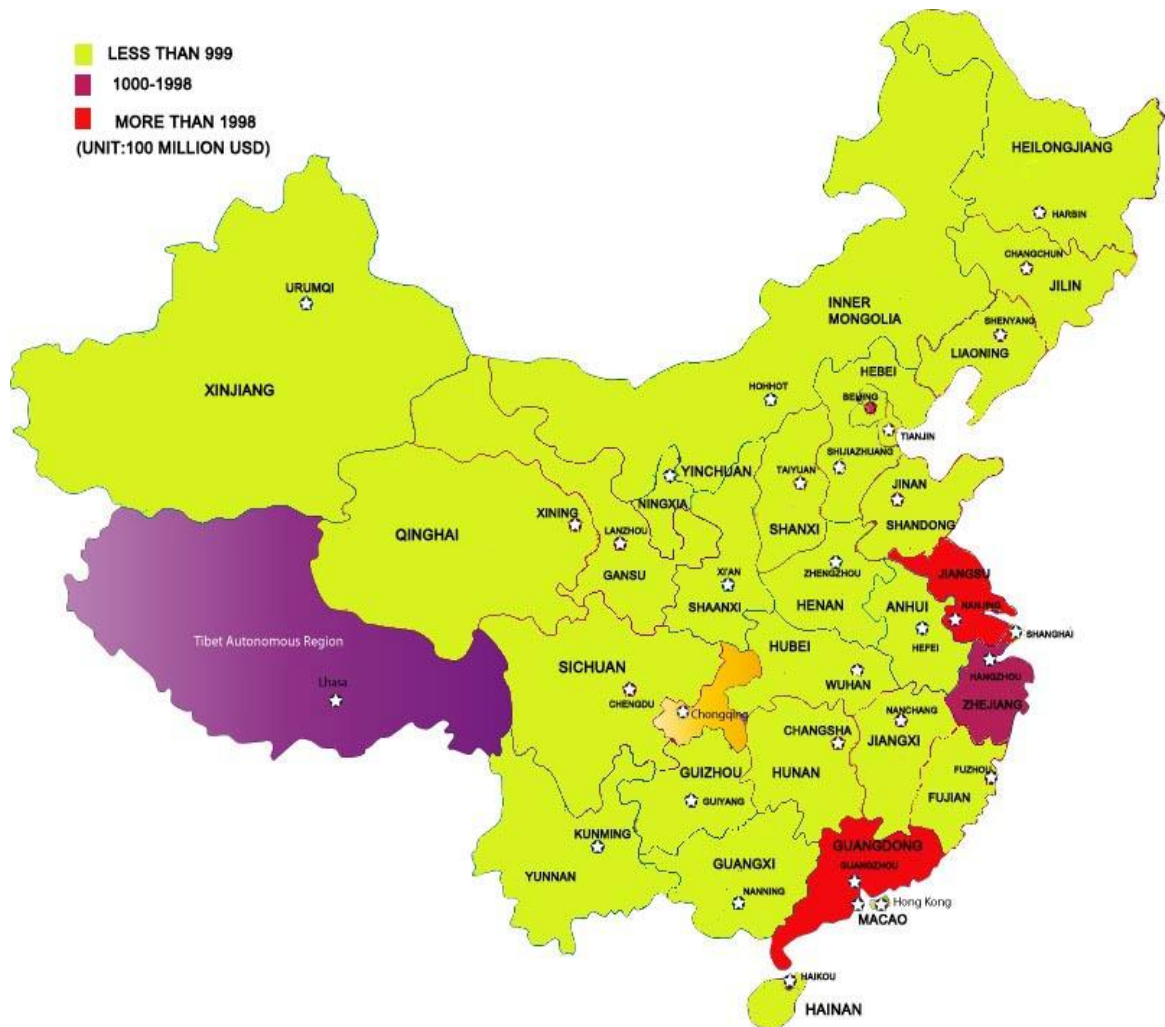
Region	Number of	Total	Registered	
	Enterprises (unit)	Investment (100 million USD)	Capital (100 million USD)	Foreign Investor
EASTERN REGIONS				
Beijing	27061	1771	1059	828
Tianjin	11413	1274	721	599
Hebei	6832	545	272	198
Liaoning	17250	1832	1136	928
Shanghai	64412	4579	2823	2303
Jiangsu	50514	6664	3543	3000
Zhejiang	30674	2404	1407	1088
Fujian	23546	1565	854	712
Shandong	25755	1765	995	765
Guangdong	100639	5126	3037	2517
Guangxi	3756	319	173	140
CENTRAL REGIONS				
Shanxi	3535	342	199	89
Inner Mongolia	2925	229	108	73
Jilin	4350	318	153	93
Heilongjiang	4924	228	131	96
Anhui	4466	416	227	167

Jiangxi	6667	588	384	333
Henan	9934	478	245	179
Hubei	7693	654	349	256
Hunan	5020	405	209	158
WESTERN REGIONS				
Hainan	3105	270	153	114
Chongqing	5397	588	369	289
Sichuan	9147	725	413	324
Guizhou	1386	119	63	49
Yunnan	4262	241	141	107
Tibet	240	13	8	3
Shaanxi	6443	366	210	156
Gansu	2229	65	28	19
Qinghai	370	30	15	9
Ningxia	488	35	18	14
Xinjiang	1302	65	36	27
TOTAL				15,633

ที่มา: <http://www.stats.gov.cn/tjsj/ndsj/2014/indexeh.htm>

จากตารางที่ 9 ในปี 2013 มูลค่าการลงทุนในเกือบทุกเมืองสูงขึ้นมาก รวมมูลค่าการลงทุนจากต่างประเทศของจีนมีมากถึง 1,563.3 ร้อยล้านเหรียญสหรัฐ นโยบายมุ่งสู่ตะวันตก (Go West) จะทำให้ฝั่งตะวันตกของประเทศมีจำนวนบริษัทที่เข้าไปลงทุนอยู่ในระดับดี อย่างไรก็ตามการกระจายตัวของตัวเลขการลงทุนยังอยู่ที่ภาคตะวันออก ดังภาพที่ 4

ที่มา: ผู้วิจัย, 2558

ภาพที่ 6 แสดงการกระจายตัวของมูลค่าการลงทุนในประเทศจีนในปี 2013

มูลค่าการลงทุนสูงสุดในมณฑลเจียงซู เซี่ยงไฮ้ และกวางตุ้ง ลำดับรองลงมาคือมณฑลเจ้อเจียง ถ้าหากรวมมูลค่าการลงทุนจากต่างชาติ เฉพาะเพียง 4 มณฑลนี้ ก็มีมูลค่าถึง 890.8 ร้อยล้านเหรียญสหรัฐ คิดเป็น 56% ของเงินลงทุนจากต่างชาติทั้งหมด

บทที่ 5

สรุปผลและอภิปรายผลการศึกษา

1. นโยบาย มาตรการที่มีส่วนส่งเสริมการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ

ภายใต้การชี้นำการพัฒนาเชิงเบ็ดเสร็จตามหลักวิทยาศาสตร์ และยุทธศาสตร์พัฒนาเป็นภูมิภาค การที่จีนมีเป้าหมายชัดเจนในการพัฒนา และวางนโยบายมุ่งเน้นความสำเร็จของเป้าหมายไปที่ละภูมิภาค แล้วขยายไปยังภูมิภาคอื่นอย่างต่อเนื่อง ทำให้จีนประสบผลสำเร็จอย่างรวดเร็ว จีนเริ่มต้นด้วยการเปิดเขตเสรี และเขตเศรษฐกิจพิเศษในพื้นที่ต่างๆ ทั่วประเทศเริ่มจากฝั่งตะวันออกเฉียงใต้ 5 เมือง เซี่ยะ โกว จูไห่ ไห่หนาน ชัน โกว และเซินเจิ้น ในนามเขตเศรษฐกิจพิเศษ (Special Economic Zone) ตามด้วยเปิดเขตเศรษฐกิจชายฝั่งทะเล (Coastal Economic Zone) 14 เมืองเพื่อรองรับการลงทุนจากต่างชาติในพื้นที่ชายฝั่งตะวันออก จีนค่อยๆขยายการพัฒนากว้างขึ้นด้วยมาตรการพัฒนาทางพื้นที่ โดยเริ่มขยายพื้นที่พัฒนาเศรษฐกิจไปยังเขตชายแดนด้วยมาตรการเปิดเขตความร่วมมือทางเศรษฐกิจชายแดน (Border Economic Cooperative Zone) แล้วขยายสู่ภูมิภาคตอนกลางของประเทศด้วยนโยบายพัฒนาภาคกลาง และการเปิดเสรีในเมืองใหญ่ จัดตั้งเขตนิคมอุตสาหกรรมในพื้นที่ต่างๆ และ ขยายเขตพัฒนาเศรษฐกิจและเทคโนโลยี (Economy and Technology Development Zones) สู่ภาคกลาง จากนั้นมุ่งสู่ภาคตะวันตกด้วยนโยบาย “Go West” เริ่มโดย เปิดเขตอุตสาหกรรมส่งออก (Export processing zone) ในเมืองท่าอุตสาหกรรมและเมืองใหญ่ของมณฑลต่างๆ และมอบสิทธิพิเศษต่างๆ ให้กับนักลงทุนชาวต่างชาติ เพื่อ

ดึงดูดให้มาลงทุนทางฝั่งตะวันตก หลังปี 2001 นโยบายยังเน้นไปที่การเปิดเสรีเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายขององค์การการค้าโลก (World Trade Organization) โดยเฉพาะนโยบายเชิญเข้ามา เพื่อดึงดูดให้ต่างชาติเข้ามาลงทุนมากยิ่งขึ้น ตั้งแต่ปี 2006 จนถึงปัจจุบัน นโยบายสำคัญที่ดำเนินมาตรการต่อเนื่องจากยุคก่อน และเสริมฐานความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจ พร้อมกับปฏิรูประบบต่างๆที่ขัดต่อความเป็นเสรี และยกระดับความเป็นเสรีอยู่ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจ 5 ปี ฉบับที่ 11 และ 12

2. การเปลี่ยนแปลงของการลงทุนก่อนและหลังการเข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าระหว่างประเทศ (World Trade Organization, WTO)

ก่อนการเข้าเป็นสมาชิก WTO ในเดือนธันวาคม 2001 จากกรณีที่จีนยังไม่อนุญาตให้ต่างชาติถือหุ้นบริษัทได้เกิน 50% ทำให้มีการลงทุนในรูปแบบกิจการร่วมค้า (Joint Venture) มีมูลค่าการลงทุนสูงกว่ารูปแบบอื่น แต่ภายหลังเมื่อจีนอนุญาตให้ถือหุ้นได้ 100% การหลั่งไหลเข้ามาลงทุนของต่างชาติเพิ่มมากขึ้น ในปี 2010 จีนมีมูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (Foreign Direct Investment) ถึง 1,057.35 ร้อยล้านเหรียญ เพิ่มจากปี 1997 ซึ่งมีมูลค่า 5.1 หมื่นล้านเหรียญสหรัฐ และมีการลงทุนในรูปแบบบริษัทต่างชาติ (Wholly Foreign-owned Enterprise) สูงสุดถึง 809.75 ร้อยล้านเหรียญ จากเดิมที่มีเพียง 1.7 หมื่นล้านเหรียญสหรัฐ ความเปลี่ยนแปลงในรูปของภาคส่วน (Sector) จนถึงปี 2010 ปริมาณของจำนวนธุรกิจอุตสาหกรรมครองพื้นที่ส่วนใหญ่ของการลงทุน แต่ในปี 2013 ธุรกิจค้าส่ง-ปลีกมีจำนวนเพิ่มขึ้น และครองพื้นที่การลงทุนสูงสุด แม้ว่ามูลค่าการลงทุนจะเป็นรองธุรกิจอุตสาหกรรมก็ตาม

3. รูปแบบทางพื้นที่ของการลงทุนจากต่างประเทศในปะเทศจีน

ปะเทศจีนเริ่มต้นนโยบายการลงทุนที่ 4 เมืองท่าชายฝั่งตะวันออกเฉียงใต้ เนื่องจากเล็งเห็นว่าติดกับฮ่องกง ไต้หวัน และมาเก๊า ซึ่งเป็นปะเทศที่เข้ามาลงทุนในจีนแผ่นดินใหญ่มากที่สุด การเปิดชายฝั่งนี้จึงเป็นไปเพื่อการทดลองเปิดเสรี และความสะดวกในการเข้ามาลงทุนในจีนของกลุ่มปะเทศเหล่านี้ เมื่อ 4 เมืองทดลองเขตเศรษฐกิจพิเศษประสบความสำเร็จในเวลาอันรวดเร็ว จีนจึงเริ่มพัฒนาชายฝั่งตะวันออกอย่างจริงจังโดยในปี 1979-1992 ภาคตะวันออกมีมูลค่าการลงทุนรวม 23,155 ล้านเหรียญ โดยมณฑลที่มีมูลค่าการลงทุนสูงสุดในปะเทศได้แก่มณฑลกว่างตงปี 2003-2005 จีนดำเนินนโยบายเสรีอย่างต่อเนื่อง โดยมีมณฑลที่มีการลงทุนสูงสุดคือมณฑลเจียงซู ปี2006 เป็นต้นมา พื้นที่ตามนโยบายพัฒนาการลงทุนของจีนกระจายทั่วประเทศ โดยปี 2013 มณฑลที่มีการลงทุนจากต่างชาติสูงสุด 3 อันดับแรกได้แก่ เจียงซู มูลค่า 3000 ร้อยล้านเหรียญ, กว่างตง และเซียงไฮ้ มูลค่า 2517 ร้อยล้านเหรียญ และ 2303 ร้อยล้านเหรียญตามลำดับ

อภิปรายผล

ตั้งแต่จีนเปิดเศรษฐกิจเสรีในปลายคริสต์ศตวรรษ 1970s ทำให้เศรษฐกิจจีนเติบโตขึ้นอย่างรวดเร็ว และเป็นที่ยึดตามองของทั่วโลก นโยบายจากรัฐบาลกลางมักมีเป้าหมายชัดเจน และตั้งมาตรการที่ทำให้ผลสอดคล้องกับเป้าหมาย จากการศึกษาการลงทุนในด้านนโยบายพบว่าจีนแบ่งภาคการพัฒนาเป็น 3 ส่วน ได้แก่ ภาคตะวันออก ภาคกลาง และภาคตะวันตก โดยเริ่มจากภาคตะวันออกด้วยนโยบาย

การเปิดเสรีเศรษฐกิจ ดึงดูดการลงทุนด้วยมาตรการเปิดเขตเศรษฐกิจพิเศษ และเขตพัฒนาเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมต่างๆ รวมถึงรัฐบาลของมณฑลต่างเพิ่มมาตรการให้สิทธิพิเศษสำหรับนักลงทุนชาวต่างชาติ ด้วยนโยบายและมาตรการมอบสิทธิประโยชน์ รวมถึงการที่ภาคตะวันออกของจีนติดกับทะเลซึ่งทำให้สะดวกในด้านการคมนาคมนำเข้า-ส่งออกทรัพยากรและสินค้า ตลอดจนการติดต่อสื่อสารทำให้มูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศโดยส่วนใหญ่อยู่ในภาคตะวันออกจวบจนปัจจุบัน ซึ่งตรงกับทฤษฎีที่ตั้งที่ให้กำไรสูงสุด และทฤษฎีการลงทุนจากต่างประเทศในส่วนที่กล่าวถึงที่ตั้งอันก่อให้เกิดผลกำไรสูงสุด เพราะต้นทุนในการขนส่งต่ำ ในด้านการเปลี่ยนแปลงก่อนและหลังการเข้าเป็นสมาชิก WTO ความเปลี่ยนแปลงที่เห็นชัดที่สุดคือรูปแบบการลงทุนที่เกิดจากการยกระดับเสรีด้านการลงทุนของจีน โดยการอนุญาตให้ต่างชาติถือหุ้นบริษัทได้ถึงร้อยละ 100 และเสรีภาคธุรกิจด้านอื่นๆ ที่ค่อยๆยกระดับเพิ่มขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายเสรีและความเท่าเทียมของ WTO ทั้งนี้แม้ว่ามูลค่าการลงทุนจะเพิ่มขึ้นเกือบทุกปี แต่ในด้านการกระจายตัวนั้นถือว่าน้อยมากเนื่องจากภาคกลางและตะวันตกไม่คิดทะเล ทำให้การเข้าไปลงทุนในพื้นที่ส่วนนั้นเกิดจากมาตรการนิคมอุตสาหกรรมที่กระจายอยู่มากกว่า เกิดจากการยินดีเข้าไปลงทุน อย่างไรก็ตามงานวิจัยชิ้นนี้พบว่าคล้ายคลึงกับทำการศึกษาในหัวข้อ "Role of Foreign Direct Investment in India: An Analytical Study" (Anupama Sharma, Jasbir Sing, และ Sumita Chadha, 2012) ที่กล่าวว่าการลงทุนโดยตรงจากต่างชาติเป็นสิ่งที่ช่วยทำให้บรรลุเป้าหมายได้ ทั้งการสร้างผลที่น่าพอใจของดุลการชำระเงิน (the balance of payment), การเร่งพัฒนาเศรษฐกิจ, การจัดความยากจน และความเหลื่อมล้ำของประชาชนในการพัฒนา และยิ่งไปกว่านั้นยังสะดวกและเป็น

ผลดีแก่เศรษฐกิจ ซึ่งการที่จีนมองเห็นในจุดนี้และดำเนินการอย่างต่อเนื่องและจริงจังทำให้จีนคาบเกี่ยว
อยู่ระหว่างประเทศที่พัฒนาแล้วกับประเทศที่กำลังพัฒนาในปัจจุบัน

ข้อเสนอแนะในเชิงนโยบาย

การให้ความสำคัญกับเป้าหมายที่ชัดเจน และสร้างมาตรการเพื่อมุ่งสู่เป้าหมายนั้น โดยตรงและ
รวดเร็วทำให้จีนพัฒนาอย่างก้าวกระโดด ประเทศไทยพึงเห็นถึงจุดนี้ และนำเป็นตัวอย่างในการวาง
นโยบายและมาตรการที่เหมาะสมและถูกต้อง

ข้อจำกัดทางการศึกษา

ด้วยเวลาที่ค่อนข้างจำกัด และการที่ไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลได้โดยตรงจากนักลงทุนในจีน จาก
ข้อจำกัดเรื่องงบประมาณ ทำให้งานวิจัยชิ้นนี้ไม่สามารถเจาะลึกถึงปัจจัยในการลงทุนและจุดประสงค์
ในการลงทุนได้มากเท่าที่ควร

บรรณานุกรม

สื่ออิเล็กทรอนิกส์

ดวงรัตน์ ประจักษ์ศิลปไทย. (2014). **ACADEMIC FOCUS: การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศใน**

ประเทศไทย. เข้าถึงเมื่อ 13 พฤศจิกายน. เข้าถึงได้จาก http://library2.parliament.go.th/ejournal/content_af/2557/may2557-2.pdf

ทีมสถิติดุลชำระเงินฝ่ายสถิติและข้อสนเทศ ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2012). **ดุลการชำระเงิน**

(สรุป). เข้าถึงเมื่อ 25 ตุลาคม. เข้าถึงได้จาก http://www2.bot.or.th/statistics/Download/EC_XT_046_TH.PDF

พาสนา พุทธิกำพล. (2009). **การส่งเสริมการลงทุนจากจีน: บทบาทของสถานกงสุลใหญ่และ**

สำนักงานเศรษฐกิจการลงทุน. เข้าถึงเมื่อ 13 พฤศจิกายน. เข้าถึงได้จาก

<http://www.mfa.go.th/dvifa/contents/filemanager/files/nbt/nbt1/IS1022.pdf>

ไพจิตร วิบูลย์ธนสาร. (2010). **นโยบายการลงทุนของต่างชาติในจีนฉบับใหม่**. เข้าถึงเมื่อ 13

พฤศจิกายน. เข้าถึงได้จาก <http://thai.cn-asean.cn/news/detail/4203bf7f-9d2a-4c55-9db1-f61b04357582>

ภาคภูมิ ภูมิศาสตร์. (2011). **ผู้นำที่ผมประทับใจ “เติ้งเสี่ยวผิง”**. เข้าถึงเมื่อ 20 กันยายน. เข้าถึงได้

จาก <https://www.gotoknow.org/posts/452474>

ศูนย์ข้อมูลเพื่อธุรกิจไทยในจีน. (2013). **ข้อมูลทั่วไปประเทศจีน**. เข้าถึงเมื่อ 13 พฤศจิกายน. เข้าถึง

ได้จาก <http://www.thaibizchina.com/thaibizchina/th/about-china/index.php>

ศูนย์ความรู้เพื่อการค้าและการลงทุนกับจีน. (2009). **ข้อมูลพื้นฐานทางเศรษฐกิจ**. เข้าถึงเมื่อ 13

พฤศจิกายน. เข้าถึงได้จาก http://www.chineselawclinic.moc.go.th/info/info_detail.php?idcont=2&idcontsub=98

สมชาย หาญหิรัญ. แนวคิดการเลือกที่ตั้งอุตสาหกรรม. เข้าถึงเมื่อ 20 ตุลาคม. เข้าถึงได้จาก

<http://dr-somchai.com/images/article/PhD.pdf>

สิทธิพล เครือรัฐติกาล. (2008). แนวคิดเรื่องบริษัทข้ามชาติ (**Multinational Corporations – MNCs**) และการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (**Foreign Direct Investment – FDI**).

เข้าถึงเมื่อ 17 ตุลาคม. เข้าถึงได้จาก [http://kositthiphon.blogspot.com/2008/12/](http://kositthiphon.blogspot.com/2008/12/multinational-corporations-mncs-foreign.html)

[multinational-corporations-mncs-foreign.html](http://kositthiphon.blogspot.com/2008/12/multinational-corporations-mncs-foreign.html)

สำนักงานยุทธศาสตร์การพาณิชย์ กระทรวงพาณิชย์. (2009). ข้อมูลพื้นฐานทางเศรษฐกิจ. เข้าถึง

เมื่อ 10 ตุลาคม. เข้าถึงได้จาก <http://www.chineselawclinic.moc.go.th/>

อลงกรณ์ ชนศรีชัยญากุล. (2011). ทฤษฎีการลงทุนจากต่างประเทศ. เข้าถึงเมื่อ 20 ตุลาคม. เข้าถึง

ได้จาก <http://jarupaet.wordpress.com>

Alan V. Deardorff. (2000,2001,...,2010). **Deardorffs' Glossary of International Economics.**

Accessed October 21. Available from [http://www-personal.umich.edu/](http://www-personal.umich.edu/~alandear/glossary/i.html#InputOutput)

[~alandear/glossary/i.html#InputOutput](http://www-personal.umich.edu/~alandear/glossary/i.html#InputOutput)

Cai, Peter. (2014). **Is China really the second most powerful economy in the world?**

. Accessed October 13. Available from <http://haab.catholic.or.th/history>

[/history04/ayutaya/ayutaya.html](http://haab.catholic.or.th/history/history04/ayutaya/ayutaya.html)

Chadha, Sumita , Sharma, Anupama , and Sing, Jasbir. (2012). **Role of Foreign Direct**

Investment in India: An Analytical Study. Accessed October 13. Available from

<http://www.researchinventy.com/papers/v1i5/E015034042.pdf>

China Internet Information Center. (2000). **Opening to the outside world.** Accessed November

24. Available from <http://www.china.org.cn/e-china/openingup/sez.htm>

Hsu, Locknie. (2012). **Inward FDI in Singapore and its policy context**. Accessed October

23. Available from <http://academiccommons.columbia.edu/catalog/ac%3A151948>

Jiewfudao. (2013). **ที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ของจีน**. เข้าถึงเมื่อ 13 พฤศจิกายน. เข้าถึงได้จาก

<http://www.jiewfudao.com>

Kevin Honglin Zhang and Shunfeng Song. **Promoting exports: the role of inward FDI in**

China. Accessed September 24. Available from [http://libra.msra.cn/Publication/](http://libra.msra.cn/Publication/35613290/promoting-exports-the-role-of-inward-fdi-in-china)

[35613290/promoting-exports-the-role-of-inward-fdi-in-china](http://libra.msra.cn/Publication/35613290/promoting-exports-the-role-of-inward-fdi-in-china)

Ma Kai. (2010). **โรงงานของโลกจะย้ายไปไหน**. เข้าถึงเมื่อ 10 พฤศจิกายน. เข้าถึงได้จาก

http://www.ditp.go.th/contents_attach/71539/71539.pdf

Ministry of Commerce of People's Republic of China. (2014). **Statistics of FDI in China in**

January-April 2014. Accessed November 13. Available from

[http://english.mofcom.gov.cn/article/statistic/foreigninvestment/201407/20140700665280.](http://english.mofcom.gov.cn/article/statistic/foreigninvestment/201407/20140700665280.shtml)

[shtml](http://english.mofcom.gov.cn/article/statistic/foreigninvestment/201407/20140700665280.shtml)

Smile Campus International. **ข้อมูลทั่วไป**. เข้าถึงเมื่อ 13 พฤศจิกายน. เข้าถึงได้จาก

<http://www.smilecampus.com/countryinfo/25>

Xiaolan Fu and Yuning Gao. (2007). **Export processing zones in China: A Survey**. Accessed

October 20. Available from [http://ilo.org/public/french/dialogue/download/](http://ilo.org/public/french/dialogue/download/epzchineseenglish.pdf)

[epzchineseenglish.pdf](http://ilo.org/public/french/dialogue/download/epzchineseenglish.pdf)

UNCTAD. **Foreign Direct Investment (FDI)**. . Accessed October 13. Available from

<http://unctad.org/en/Pages/DIAE/Foreign-Direct-Investment-%28FDI%29.aspx>